

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 26

от редовно заседание, състояло се на 26.06.2019 г.

ПРИСЪСТВАТ: Бетина Жотева, Иво Атанасов, Ивелина Димитрова, Розита Еленова, София Владимирова - председател

Начало на заседанието 9.30 часа, водено от София Владимирова – председател на СЕМ.
Съставил протокола – Виржиния Петрова

Изслушване на кандидатите за генерален директор на Българското национално радио по реда на подадените в деловодството на СЕМ документи, както следва:

- 1.Светослав Костов (вх. № РД-22 25-00-2/27.05.2019 г.)
- 2.Митко Димитров (вх. № РД-22 25-00-3/27.05.2019 г.)
- 3.Валери Тодоров (вх. № РД-22 25-00-4/27.05.2019 г.)

София Владимирова: Започва предпоследната фаза от процедурата за избор на генерален директор на Българското национално радио (БНР). Последната фаза ще бъде в петък, когато предстои изборът на генералния директор на БНР. Изпитвам особено удовлетворение, че залата е пълна, че има журналистически интерес, защото мястото на обществените медии е именно във фокуса на обществото. В този смисъл този конкурс не следва и не може да преминава тихо. Той трябва да преминава шумно и публично, защото в крайна сметка обществените медии са на всички нас и всички ние имаме право да изискваме от тях и да носим своя ангажимент към това там да работят професионалисти журналисти, да работят хора, които спазват най-високите морални и етични стандарти. Аз вярвам, че това е така за БНР, изслушванията за чийто генерален директор започват днес. С няколко думи да обясня процедурата, по която ще протекат изслушванията на кандидатите, с която сте запознати: кратко представяне на кандидата и на неговата концепция. Ако той желае, може да каже нещо различно от това, което е представил в концепцията – до 15 минути. След това има въпроси от членовете на СЕМ и отговори от кандидата. Всеки от членовете на СЕМ разполага с до 10 минути, подчертавам „до“, защото не е необходимо да бъде изпълнено цялото време, за свои коментари или въпроси към кандидата. Съответно кандидатът има до 10 минути да отговаря на съответния член на СЕМ, който му е задал тези въпроси – приблизително около 20 минути. Времето за изслушване може да бъде удължено с до 10 минути. След приключване на въпросите от членовете на Съвета колегите от БНР, ако имат въпроси, биха могли да ги зададат на кандидата – до 5 минути. Той има право да отговори на въпросите на до 10 минути. С това официалната част на изслушването приключва и в случай че кандидатът изяви съгласие,

би могъл да отговори на въпроси и на други медии, които присъстват по време на изслушването. Времето за въпроси и отговори ще бъде около 15 минути тук, в залата, за да е по-удобно. С това обясних процедурата. Изслушванията на кандидатите за БНР ще протекат в два дни. В първия ден изслушванията ще протекат в следния ред: господин Светослав Костов, който вече е тук, господин Митко Димитров и господин Валери Тодоров. Във втория ден това са госпожа Даниела Манолова и Александър Велев. Изслушванията се записват. Радио „Бинар” също е тук, за да ги отразят. На добър час, колеги! На добър час на кандидатите. Господин Костов, Вашите 15 минути започват да текат сега.

Светослав Костов: Добър ден на всички! Благодаря Ви, госпожо Председател. Предполагам, че опитът, който успях да натрупам през последните три години като административен директор в радио „София”, ще ми помогне сега да доразвия това, което представих преди три години пред Вас, когато беше последният избор за генерален директор. В новата концепция съвсем нормално са залегнали неща и от старата, които имат все още възможност за развитие. Днес БНР или радиото, както сме свикнали всички да му казваме, е в изключително важен за неговото по-нататъшно развитие момент. Може би трябва да бъде по-силен в думите си – важен за неговото оцеляване! БНР в момента е в уникално благоприятната позиция да се възползва от промените в съвременната медийна среда, но и в опасност от упадък, ако не се преобрази достатъчно бързо. Като хора, които се занимават с радио, колегите от БНР сами разбират, че традиционното слушане на радио отстъпва с все по-сериозни темпове пред съвременните начини за достъп до информация и музика. Обществото става все по-претенциозно в избора си за информация; времето за консумиране все по-кратко. На мода са социалните медии, подкасти, приложения за музика и така във времето на най-сериозната дигитална трансформация радиото трябва да съумее да запази и да изпълнява основната си функция на обществена медия, но също така да отговори на предизвикателствата, които поставя аудиторията.

Развитието на БНР го виждам така: то трябва да продължи не само с адекватно управление, ясна стратегия, но и модерно мислене в няколко важни насоки, а именно – акцент върху БНР, като създател на съдържание, на което може да се има доверие; запазване на предимствата на радиото като източник на информация, но чрез трансформация и/или промяна с оглед на новите технологии; справяне с финансовите предизвикателства; разширяване на аудиторията; привличане на младата публика; засилване на обратната връзка със слушателите; разпознаваемост на бранда – нещо, което липсва през последните години, чрез използването на различни маркетингови канали и/или силни общонационални каузи и кампании. Също така административна, редакционна, творческа реформа, актуализиране на програми и формати, за да може БНР да отговори на предизвикателствата, пред които е поставен общественият радиооператор. Желанието ми е през следващите години БНР не само да се развива технологично, но и да продължи да изпълнява своята специална мисия, а именно да прави качествена журналистика и да бъде лидер в борбата за повече достоверност. Тук бих отбелязал борбата срещу фалшивите новини, която в сферата на интернет медиите набират все повече сила, за съжаление. Друг основен приоритет – културата, не само ще показва нашите и чуждите постижения в това направление, а ще участва дейно в създаването на много стойностен продукт. Обществената функция на БНР като културна институция е да образова аудиторията, налагайки стандарти на висота.

Организация, управление на БНР, редакционна структура. Въпреки безспорните успехи, работещите в БНР са убедени, че можем да запазим лидерската си позиция единствено и само, ако бъдат проведени съществени промени. Някои от тях включват подобряване на организацията на работата между отделните звена; преразглеждане на остарялата структура на предаванията в някои от програмите; концепция за развитието на музикалните състави; обучение за квалификация на служителите; засилване на дигиталното присъствие и по-осезаемо присъствие на слушателите. От анализа, който направих с част от колегите, става ясно, че БНР е далеч пред останалите медии по отношение на инвестиции в качествено и оригинално съдържание.

БНР продължава да бъде и най-предпочитаната медия от аудиторията благодарение на професионалистите, които работят в нея. Не на последно място, то е и медията, на която българите най-много вярват. Това се потвърждава и от годишния доклад, мисля за 2018 г., на Института за изследване на журналистиката „Ройтерс“ към Университета в Оксфорд. Стремглавото развитие на дигиталните технологии, най-вече на социалните мрежи, рязко повлияват на традиционните медии. Ако преди години коментарите на водещи политически фигури във фейсбук не се вземаха под внимание, а се чакаше те да се изкажат официално пред микрофона, то днес често социалните медии формират част от новинарския поток. Въпреки опитите за догонване чрез осъвременяване на онлайн присъствието си, през последните години БНР все повече губи аудитория, и то най-вече сред младите хора. Според мен този процес трябва да бъде спрян. Развитието на радиото в дигиталната ера обаче няма да е самоцел, а ще стъпи на подробен анализ и ясна стратегия за по-нататъшното позициониране на медията в онлайн пространството. Естествено, няма как да не бъде зачетено постигнатото от предишните ръководства в позитивен план, но целта е то да се усъвършенства и да се подобри.

Анализът, който направихме за дигиталното присъствие, заедно с графични дизайнери и млади журналисти, показва, че произвежданото съдържание в момента в уеб вариант трябва да бъде по-привлекателно за така наречените „активни потребители“. На едно от изискванията на съвременната аудитория за все по-селектирано съдържание можем да отговорим със създаването на серия от бродкасти. Те могат да са както към съществуващите в момента предавания, така и тематични. Тази модерна форма на слушане може да даде още една форма на изява на много от професионалистите в БНР.

Наложително е звуково ребрандиране на всички програми, още по-ясно профилиране, нови рубрики недопускане на еднакви теми или събития от различните програми. Тук според мен въпросът е чисто организационен, а не толкова творчески.

БНР като обществена медия ще продължи да изпълнява своите функции и да бъде гарант за достоверност на съдържанието, за разнообразие на гледните точки, да дава възможност да се чува гласът на всички сегменти от българското общество, да отразява проблемите на уязвимите социални групи и на хората в неравностойно положение.

Когато говорим за организация и управление, на макрониво според мен би трябвало да се оптимизира структурата, като част от съществуващите в момента дирекции да бъдат преобразувани в направления, а където е възможно, да бъдат променени изцяло. Самата управленска структура трябва да бъде намалена не само с цел икономия на средства, а защото практиката показва, че много от дейностите и отговорностите в БНР в момента се дублират. На макрониво също ще се наложи оптимизиране на структурата, като ще се заложи на продуцентските съвети, които могат да изпълняват и функцията на редакционни колегии в момента, както и продуцентски направления – основните звена за

производствената дейност в БНР. Дирекциите, произвеждащи чисто програмно съдържание, ще се реструктурират, като ще се създаде програмен център, който ще изгражда програмната политика на общественото радио. Една интересна идея според мен е създаването на така наречената структура радио Омбудсман, който да се ангажира с решаването на обществени проблеми от различен характер, свързани с държавната администрация или общинската власт. Практиката показва, че често хората остават без отговор до момента, в който не се намесят медиите. Именно в този смисъл радиото може да бъде ценен помощник и обществен посредник. За самата структура: генерален директор, Управителен съвет, Обществен съвет, Съвет на директорите, програмен директор, административен директор и т.н. дирекции според правилниците на БНР. Сред другите приоритети по отношение на организационната структура ще са: продължаване на политиката за оптимизиране на състава. В момента на щат са малко над 1300 служители. Ще бъде направен анализ на кого от тях предстои да се пенсионира и за колко от тези места следва да се наемат нови хора. Също така създаване на отдел за анализи и развитие с основна задача да следи актуалните тенденции в развитието на радиооператорите в Европа, новостите на медийния пазар, като ще дава предложения за подобряване на програмите. Създаване на механизъм за оценка на съдържанието на отделните предавания чрез средствата за социологическите изследвания. Към момента ние не знаем кое предаване как се приема от аудиторията, с изключение на данните от социолозите за слушаемостта по часове. Сред приоритетите ми ще е и развитието на човешките ресурси. Първата стъпка в тази насока ще са обособяването на направлението „Човешки ресурси” в самостоятелна дирекция, която да се грижи за хората, а не само за администрирането на персонала, както е в момента. Без да инвестираме в обучението и квалификацията на кадрите си съвсем логично хората, работещи в радиото, изостават в развитието на знанията си, а от това губи не само радиото, а и аудиторията.

Програмни намерения и приоритети. Програмите на БНР годишно излъчват хиляди часове оригинален стойностен продукт. Доверието на обществото към радиооператора е на най-високото си ниво. За това, естествено, допринася всяка една програма всеки един ден. Пак се връщам на фалшивите новини. Във време, когато те са проблем, БНР продължава да поднася достоверна, актуална и всеобхватна информация. Смятам обаче, че от гледна точка на обществената значимост програмите могат да бъдат дообогатени. Към момента липсват програми за хора в неравностойно положение, малцинствените групи, също така за различните религии. Преминавам към програмите, защото времето напредва. Програма „Хоризонт” – информационно-музикалната програма, излъчвана на живо близо 9000 часа годишно. Въпреки засилената конкуренция през последните години, „Хоризонт” продължава да е сред лидерите в радиоефира както по обем на аудиторията, така и по доверие, което в общоевропейски мащаб е феномен за обществено радио. Поддържането на високите рейтингови позиции става обаче все по-трудно. Той ще се конкурира с основите телевизионни канали особено в нощните часове, както и в сутрешно-неделния пояс, които доскоро се смятаха за силно радиовреме. Успешното внедряване на така нареченото продуцентско начало в „Хоризонт” е възможен модел за ръководене на програмата. В момента тя се ръководи от директор. На негово пряко подчинение са главен редактор, заместник-главен редактор, отговорни редактори, старши редактори и т.н. по веригата. Музиката. В последните няколко години нарастваща е тенденцията „Хоризонт” да губи слушатели и заради музиката. Положителното е, че продължава да се увеличава делът на новата българска музика, което успешно се наложи с различните класации за

български песни. Има доста резерви. Лично на мен в предаванията ми липсва присъствието на регионалните станции на БНР. Радиото разполага със сериозен ресурс от журналисти в деветте си регионални програми, които могат активно да участват в ежедневните предавания на „Хоризонт”. Преминвайки към „Христо Ботев” – единствената програма, която може да претендира за челното място между програмите с културна насоченост, информационният формат трябва да бъде доразвит с още повече култура, образование, наука, екология и европейски практики в сферата. Създаване на специални модули в рамките на програмата с новини от сферата на културата; създаване на събития и инициативи; използване на богатия ресурс на Златния фонд, както и доразвиване на тематиката с културен туризъм, образование, наука и връзката наука – бизнес. Радио България. Възстановяване присъствието на радио България в радио програмното пространство на БНР, включването му като част от европейски мултимедиен проект, изграждането на мрежа за сътрудничество с партньорски организации, подготовка към пълноформатно програмно присъствие на радио България като обществен канал за разпространение на радио мултимедийни програми, които са предназначени за български общности и за чуждестранна аудитория в приоритетни части на Балканите, Европа и света. Регионалните радиостанции: оптимизиране на големия щат в някои от регионалните радиостанции при осигуряване на допълнително финансиране. Една отдавнашна идея може би на всички генерални директори – откриване на нова регионална радиостанция. Погледнал съм към Велико Търново, като град – столица на България, който би могъл да покрие част от аудиторията в северната част на страната. Радио София: преформатирането му с много музика, развлекателни предавания, спорт, трафик информация с нови игри и награди за слушателите го превърнаха в успешен модел за IC радио. Този тип радиоформат трябва да се запази, но и да се заложи още повече на регионална тематика.

Бинар или медийната интернет платформа на националното радио се наложи в последните месеци като място за култура, даващо поле за изява на различни водещи българи у нас – една неразработена ниша в медийното пространство, но със сериозен потенциал. Музикалните състави на БНР – програмен ресурс, който може да се използва много по-ефективно. Търсене на възможност за сключване на договор с импресарска агенция за страната и за чужбина, която да осигурява заетост на съставите и музикантите. Месечен абонамент, като идея, за гледане от цял свят на концертите на музикантите, по подобие на Берлинската филхармония. Не на последно място – нова продуцентска политика, продуциране на повече поп, поп-соул музика, която ще се използва в ефира на БНР.

Технологично развитие, оптимизация на техниката, въвеждане на нови инструменти за работа с мултимедийните платформи, мобилни групи, които да осигуряват включване от всяко място в България, въвеждане на система за документооборот и управление на проектите по електронен път. Финансиране, форми и механизми за контрол, аутсорсване на различни дейности – там, където е възможно са сред моите приоритети; намаляване на административните разходи; оптимизиране на излишни структури след анализ; изработване на система за кариерно развитие в БНР.

В заключение: личната ми мотивация за участие в този конкурс е належащата реформа в общественото радио на България; намаляване на напрежението между отделните дирекции; връщане на нормалната обстановка за работа и производство на качествен продукт там, където липсва; възможностите за допълнително развитие в БНР на нови мултимедийни платформи и любовта ми към радиото. Благодаря.

София Владимирова: Благодаря, господин Костов. Това, което не успяхте да кажете, предполагам, че ще бъде изяснено при въпросите на колегите. Госпожо Жотева, заповядайте да откриете сесията.

Бетина Жотева: Здравейте! Много амбициозна концепция, изключително подредена. Ще стигнат ли три години за нея?

Светослав Костов: Ако трябва да се осланяме на досегашния опит – по-скоро не. По-скоро не, макар че ако започнеш да работиш от първия ден, когато имаш тази възможност, дори да не е на 100%, но ще стигнат за промените. Друг може да ги продължи.

Бетина Жотева: Разбирам. Тук пише: административна, редакционна и творческа реформа. За това трябва пари. Още пари трябва, с тези, които имате, няма да стане. Смятал ли си откъде? Това го знаем всички, които седим тук.

Светослав Костов: Тъй като предполагам, че има напрежение в синдикатите в националното радио, всички говорим за реформа, за някакво реструктуриране. Тя, естествено, няма да бъде направена на случаен принцип. Мисля, че преди години беше изготвен доклад на Грант Торнтон –независимо проучване на ситуацията в радиото и как тя може да бъде оптимизирана. Сега мисля, че може да се направи подобен доклад, който да бъде съпоставен с предишния. Там, където се дублират нещата, да се работи в тази посока. Темата за пари е доста интересна, особено фактът, че се говори за бъдещ дефицит. Мисля, че ще бъде много трудно. Смятам, че тези пари могат да бъдат осигурени чрез най-различни форми. В момента, в последните няколко години част от средствата, с които се допълваше бюджетът, а именно програми към министерства, различни участия към европроекти по една или друга причина не се реализираха, което доведе до намаляване на бюджета за издръжка на програмите и оттам се получи това. Сега мисля, че ако успеем да защитим добре тезата си пред Финансовото министерство, биха могли да ни помогнат да я реализираме.

Бетина Жотева: Тоест не разчитате само на бюджета? Тук виждам, че има изредени много форми за допълнителни средства. Те въобще приложими ли са? Намаляване на административните разходи, аутсорсване на дейности, предотвратяване на дублирането на процеси, проследяване на задълженията и анализ откъде идват най-големите разходи - това?

Светослав Костов: Абсолютно да! Намаляването на административните разходи, оптимизиране на излишни структури мисля, че може да бъде реализирано в рамките на до три месеца. Като човек, който съм близо 20 години като част от „Хоризонт”, а сега и в радио София, мисля, че познавам доста добре структурата. Лично аз виждам къде има дублиране и резерви. Аутсорсването на дейности също го мисля за добър вариант, защото, без да изпадам в излишни подробности, има голям щат – отдел „Комуникации” в БНР с всички заплати, ДМС и други възнаграждения, които могат да бъдат аутсорснати, защото в момента на пазара има голямо количество пиар агенции. Могат също срещу много по-малка сума като месечен ангажимент да обслужват БНР. И не само, но използвам пиара като първото нещо, за което се сетих. Предотвратяване на дублирането на процеси и свързаните с това разходи. През последните години бяха намалени, няма какво да крия, предполагам и Вие сте го виждали, случвало се е хора от различните отдели на БНР да пристигат на едно и също събитие с три автомобила, с три различни журналисти, които правят три различни репортажа за три различни програми. Мисля че това трябва да престане напълно.

Бетина Жотева: Тоест някакъв общ нюзрум.

Светослав Костов: Да, доколкото е възможно да се реализира, мисля, че може да стане.

Бетина Жотева: Последен чисто професионален въпрос за кореспондентската мрежа. Няма да спра да го задавам. Аз самата съм била кореспондент и знам какво да имаш глас от място. Не се чува много – и от България, пък за чужбина да не говорим.

Светослав Костов: Има такова нещо, съгласен съм с Вас. Кореспондентската мрежа по места в България се използва именно заради проблема със създаването на фалшивите новини. БНР разчита на това, че има кореспондент или колективен кореспондент като регионална радиостанция, на които може да се довери, произвеждайки новина. Да, наистина голяма част от кореспондентите не звучат в националните програми, но мисля, че това отново е проблем на организационно-творческата дейност, защото те много трудно намират място в самата програма като време. Преминаването към колективни кореспонденти на голяма част от регионалните радиостанции, там, където има кореспондент, също стои като вариант, и на места, в които един кореспондент може да обслужва няколко населени места, това предстои да бъде направено. Колкото до чужбина, може би трябва да се направи приоритет къде трябва да остане кореспондент на БНР. В момента ние разполагаме с двама души на щат – единия в Москва, другия в Истамбул, и смесена форма в Брюксел. Да, аз също не ги чувам често колегите.

Бетина Жотева: Дано да ги чуваме по-често. Това е от мен. Благодаря.

София Владимирова: Благодаря, госпожо Жотева. Госпожо Димитрова, заповядайте.

Ивелина Димитрова: Преди да се насоча към конкретните въпроси от Вашата концепция, смятам, че днес има няколко големи, важни генерални въпроси за обществените медии, в частност за общественото радио. Бихте ли започнали, или инициирали този разговор? Мисля, че имаше такъв в началото на тази година, но той спря, не знам защо. Става въпрос за големия разговор как общественото радио да се превърне в обществена медия, обществото да го приема като такова. Това е тясно свързано с модела на финансиране. Бихте ли инициирали такъв разговор – за промяна на модела на финансиране, тези трансфери от държавния бюджет? Другият важен въпрос е свързан с това как оценяваме изпълнението на обществената мисия, как измерваме нуждата на обществото и всъщност как отчитаме пред обществото, че сме задоволили неговите нужди? Бих си позволила да Ви помоля за конкретен коментар на писмото, което получихме от синдикатите на БНР. Те настояват да има увеличение на основната работна заплата и това да бъде отчетлив приоритет. После ще се включат с още въпроси.

Светослав Костов: За бюджета, да, бих инициирал. Това е проблем за обществената медия в България, който стои през последните няколко години. За съжаление, на този етап 100-процентова решение няма. Мисля, че чрез създаването на експертна група или експертен съвет, в която да участват всички ангажирани с проблема хора, може да се стигне до работещ модел. Дали ще бъде вързан, както в някои европейски радиа, с процент от брутният вътрешен продукт дали ще бъде част от някаква данъчна политика; дали ще бъде някаква система на съвместно смесено финансиране – държава и обществени медии, което пък носи своите рискове, мисля, че има доста варианти, които могат да бъдат обсъдени и да бъде избран най-добрият вариант – с участието на СЕМ, с участието на почти всички хора от БНР и БНТ, защото това са пряко ангажираните хора с този процес, не само ръководителите. Как се измерва общественият интерес и дали отговаряме на обществения интерес? Трудно ми е да Ви кажа как се измерва той. Лично аз, като човек, работещ в радиото, се надявам нещата, които правят всички колеги, да имат достатъчно интерес в обществото. Невинаги се получава, няма и как винаги да се получи.

Трудно е да се измери. Да, има някакъв отлив, но това, което чета в интернет като коментари, статии, в различни социални медии, и БНР, и БНТ са едни от най-обругаваните медии. Не знам дали това е критерий дали отговаря на обществения интерес, или не отговаря на него. Нека не забравяме, че БНР освен че трябва да отговаря на обществения интерес, има и друга функция – за развитие на културата, за развиване на възпитание у младите да се научат да слушат радио, да оценяват това, което предлага радиото. Няма какво да се заблуждаваме: радиото все още си остава най-бързата медия, колкото и да има отлив от слушане на радиото, безспорно.

Ивелина Димитрова: Това също е част от обществената мисия. Мисля, че има форми и механизми, по които може да се отчетат обществените нужди и това са представителните, специализирани проучвания на аудиторията, които се правят преди вземане на програмни управленски решения, текущи и финални за оценката на обществото – това са европейски препоръки. Смятате ли да поставите като приоритет увеличаването на основната работна заплата? Смятате ли, че някъде има дисбаланси при възнагражденията в момента?

Светослав Костов: Естествено, че има дисбаланс в различните програми, в различните звена. Тук няма да изпадам в сблъсък между журналисти, техника, администрация и така нататък. Този дисбаланс е натрупван в годините. Може да се направи анализ. Мисля, че има достатъчно резерви. Има порочна за мен практика с хонорарите, които продължават да действат в БНР – чисто субективен фактор. Ако се премине към прехвърлянето на хонорарите към основното месечно възнаграждение, мисля, че там ще има възможност за увеличаване на доходите под една или друга форма. Диференциацията, която може да се получи за това кой работи по-качествено, ще става след атестации, въвеждане на норми, правила, атестационни форми и ще бъде диференцирано чрез ДМС.

Ивелина Димитрова: Надявам се всичко това да бъде в диалог с работещите?

Светослав Костов: Естествено.

Ивелина Димитрова: Давате такава заявка в концепцията. Споменавате предавания за групи в неравностойно положение, също така разследваща журналистика като формат. Правили ли сте досега в своята работа такива предложения? В радио София мисля, че няма такова предаване. Къде я виждате, защото според мен тя има огромно присъствие в регионалните радиа, които са близко до проблемите на хората по места? Конкретни програмни намерения за тези групи в неравностойно положение – в коя програма и как позиционирани? Смятам, че това е много важна функция на общественото радио. Друго, което ми прави впечатление, може и да бъркам, давате много добра, висока оценка на всичко, постигнато дотук. Смятате, че цялата група на БНР е най-предпочитаното радио, макар че данните не подкрепят това. По-скоро за програма „Хоризонт” давате изключително висока оценка на работата на професионалните екипи. Да, в радиото работят изключителни професионалисти. В същото време обаче аз виждам някакво противоречие и се опитвам да си го изясня, защото говорите за неотложна редакционно-творческа реформа, като предлагате и смяна на модела за програма „Хоризонт” – продуцентско начало. Какво налага това, как ще го обоснове и какъв ефект се търси?

Говорите за търсене на външни продуценти, което малко ме озадачава. Притеснява ли Ви разликата в различните показатели за слушаемостта, в аудиторията при различните регионални радиа? Някои са поставени доста добре, те са лидери в регионите, при други рейтингът е почти нулев. Говорите също за радио София. Вие в момента сте негов ръководител. Доколкото разбирам, смятате да го насочите към младежката аудитория. Колко е процентът сега на младежката аудитория? Показателите на радио София не са

достатъчно добри. Как виждате там нещата в някакви реални времеви граници? Имате добре разработена концепция в детайли с конкретни срокове. Говорите за 6 месеца за радио България, което аз оценявам изключително позитивно, но ще Ви стигнат ли средствата? Ще търсите ли целево финансиране за радио България? Отговорът на нашите въпроси за радио България винаги е, че няма пари, държавата няма пари и че то не може да се развива на този етап. Алтернатива ли ще бъде БНР на комерсиалните и търговски медии, или ще търсите все пак конкуренция? Говорите за развитие на новите платформи, което е много добре, наложително, това е бъдещето и няма как. Как ще се разпредели ресурсът с оригинално съдържание? Притеснява ме да не се получи количествено натрупване – ще се получат много програми, много голям обем производство. В концепцията Ви има почти всичко при един все още на този етап ограничен ресурс. Има ли риск от дефицити? Възнамерявате ли да правите съкращения? Приключвам. Благодаря Ви.

София Владимирова: Остават около 10 минути.

Светослав Костов: Да започна отзад напред, ако позволите? Какво означава съкращение? Написал съм и сме коментирали с колегите, че има възможност за оптимизиране. Това е една от точките, през които минах. За съжаление, в момента БНР за момента е една от медиите с висока средна възраст. В част от програмите предстои да пенсионираме доста хора. След анализ, който ще направим, ще стане ясно дали на техните места ще трябва да бъдат назначени нови хора. Това е един от вариантите. Минавайки към радио България, мисля, че няма да има нужда от целево финансиране. Сред идеите, които имам, е развитие, и то наистина в следващите няколко месеца, на три основни етапа. Първият е възстановяване на присъствието на радио България в радиопрограмното ни пространство чрез нови формати и структура на онлайн и кросмедийно разпространение на нейни предавания като подкаст. Именно там ще може това богато съдържане, което произвеждаме като радио, да го предоставим на нашите потребители, защото е подкаст, не мога да кажа слушатели. Тази първа стъпка не изисква допълнителни кадрови и финансови ресурси, може да се постигне чрез леко оптимизиране на програмни и административни процеси, структура, уплътняване на творческия и технологичен потенциал. Първият етап може да се осъществи, както казах, в рамките на до три месеца от началото на мандата. Вторият етап е включването на радио България като част от европейски мултимедиен проект, изграждане на мрежа за сътрудничество с партньорски радиостанции за предоставяне на обективна, балансирана и високо професионална информация за България на различни ефирни и онлайн платформи и социални мрежи.

Тук може би трябва да засегна и темата за хибридните войни, които се водят в интернет. Мисля, че радио България може да изпълнява тази функция, да не казвам голяма дума, но след следващите няколко месеца, до края на годината. Ще ни трябват хора, но мисля, че разполагаме с такива, които са силни за работа в мултимедийната среда, а именно управление на социалните мрежи, мониторинг, дигитален маркетинг. Не на последно място, като трети етап, подготовка към пълноформатно програмно присъствие на радио България като обществен канал за разпространение на радио- и мултимедийни програми, предназначени за българските общности и за чуждестранна аудитория в приоритетни части на Балканите, Европа и света. Прави се експертна оценка и предложение за развитие на радио България: да стане многоезична мултимедийна и многоканална програма, която да стане основа за широко, открито и експертно политическо обсъждане и утвърждаване на стратегия, която можем да направим заедно с Вас, за развитие на радио България.

Чисто технологично, предполагам знаете, има един преподавател във Видин на средни вълни, който може да бъде използван в различни части от денонощието за излъчването за българските общности зад граница – бесарабските българи, банатските българи, тези, които са от пограничните райони между България и Сърбия.

Ивелина Димитрова: Нямаме намерения да спирате този преподавател? Това беше важно.

Светослав Костов: Не.

Ивелина Димитрова: Да отговорите на другите въпроси, извън радиото.

Светослав Костов: Радио София – младежка програма. Да Ви кажа, през последните три години се борим да привлечем младежка аудитория, но може би трябва да тръгнем от там – какво означава и коя е младежката аудитория? Дали тя изобщо има желанието да слуша традиционно радио. Именно затова през последните три години в радио София заложихме на силно развитие на профилите в социалните мрежи, а именно фейсбук, инстаграм, присъстваме на много места с видео; реализираме доста инициативи, изнесени извън радиото; два или три пъти през тези три години реализирахме сериозни концерти за деца.

Ивелина Димитрова: Смятате ли за грешка премахването на собствените новини в радио София и доколко присъстват публицистични предавания?

Светослав Костов: Собствените новини в радио София не са премахнати.

Ивелина Димитрова: Срегнах го в концепцията на друг кандидат. Важно е, че изяснихме.

Светослав Костов: Може би имате предвид преди три години, когато имаше практика на всеки кръгъл час в радиото да има новини по радио София, които повтаряха тези от „Хоризонт” един час по-рано. В това не намирам абсолютно никакъв смисъл – да взимаш новините от „Хоризонт”, които вече са минали, и да вземаш хора, които да ги четат един час по-късно. Имаме регионални новини, които са само за София и региона.

Външните продуценти. Може би въпросът е свързан с участието им в обществените оператори, но ние по Закона за радиото и телевизията (ЗРТ) имаме 10% от програмата, която трябва да отделяме за външни или съвместни продукции.

Ивелина Димитрова: И вероятно БНР го прави и сега, не в тази степен?

Светослав Костов: Не в пълните 10%.

Аудиторията при различните регионални радиостанции съвсем логично е, ако трябва да говорим за аудиторията на радио София, ние работим на пазар с около 30 радиа в София и региона. Самото лутане през последните 10-11 години какъв точно да бъде форматът на радио София ни поставя в много неизгодна позиция – дали ще се борим за младежка аудитория, дали ще се борим в конкуренция със звучащите Ей Си (АС) радиа, или ще залагаме на регионалната тематика, като в различните години работещите малко или много бяха объркани в това нещо. Колкото до регионите, там имаме силни регионални центрове, но пак е свързано или с покритие, или с основната конкуренция в региона. Предполагам, че говорите за Видин – една от най-високите аудитории, също така Шумен. Разследваща журналистика, освен по регионалните радиостанции, мисля, че тя за момента липсва в „Хоризонт”. В радио София мога да кажа, че има подобие на разследваща журналистика или нещо средно между разследваща журналистика или радио Омбудсмана. Получаваме все повече сигнали от слушатели най-вече чрез социални мрежи. Реагираме на техните сигнали. До момента мисля, че над 90% имаме положително развитие на тези неща.

Хората в неравностойно положение – в момента няма такова предаване, трудно е за реализация. БНР обаче е една от медиите, в които има осигурен достъп за хора в

неравностойно положение. В радио София работи такъв човек, справя се отлично, достатъчно добре е натоварен. Преди време имаше съобщение от Социалното министерство за специална програма за хора в неравностойно положение, които могат да бъдат внедрени на работа в държавни администрации. Мисля да работим в тази насока, за да бъдат осигурени работни места за хора в такова неравностойно положение.

Ивелина Димитрова: Те трябва да присъстват и в програмата. Има го като изискване в лицензията, като теми.

Светослав Костов: Мисля, че самото им присъствие в началото като работа, в един следващ етап можем да говорим и за предаване, проблеми и т.н. В радио София имаме едно такова предаване заедно с Агенцията за бежанците и ООН. Около шест месеца разказвахме различни истории за бежанци, интеграцията им, начините за оцеляване и справяне.

Ивелина Димитрова: Благодаря Ви, господин Костов, за отговорите.

София Владимирова: Благодаря. Успяхте да се вметите във времето. Господин Атанасов, заповядайте.

Иво Атанасов: Благодаря Ви, госпожо Председател. Уважаеми дами и господа, уважаеми господин Костов! Ще припомня, че преди три години първият кандидат по ред стана и първият в класирането. С това не искам да правя внушения, но Вашата концепция наистина е добра, още повече че се явявате за втори път, поне откакто аз съм регулатора, което подсказва, че имате и опит и знаете и какво би срещнало подкрепа от регулатора и какво не би се харесало. Ще спра вниманието Ви върху няколко детайла, важни според мен. Направи ми впечатление на стр. 7 от концепцията, където говорите за плурализма, амбицията Ви да има плурализъм на мненията не само в политическите предавания, но и при предаванията с друг характер, което аз подкрепям. Наистина чл. 6, ал. 3, т. 6 от ЗРТ задължава БНР да дава различни гледни точки в актуално-публицистичните предавания с икономическа и политическа тема, но това е буквата на Закона. Общественото радио би трябвало да улавя духа на Закона и смятам, че Вие сте направили това на стр. 7. Това среща моята подкрепа. Същевременно виждам, че когато става дума за Обществения съвет, казвате, че ще включите в него аполитични хора. Да бъдеш аполитичен при тоталитаризма с малко повече фантазия можеш да минеш и за бунтар срещу системата, но да бъдеш аполитичен при демокрацията, едва ли е повод за гордост. По-скоро би трябвало да се търси баланс между различните виждания на членовете на така наречения Обществен съвет на БНТ, наричам го „така наречен“, тъй като всички там са от дясното пространство. Въпросът не е да са аполитични, а да намерите разумния баланс, така че Общественият съвет да бъде на два крака, а не само на един, както е в БНТ.

И още нещо, ако позволите. Вашата амбиция е да направите по-кратки говорните модули. Един от следващите кандидати – Ваш конкурент, дава пример с австрийското обществено радио, което има обхват седмично 84% от населението при 17,7 на БНР. Същото австрийско обществено радио обхваща 76% от младата аудитория при 2,8 от БНР, и то при положение, че съотношението говор-музика в австрийското обществено радио е 3:1. Вие имате амбицията да направите по-кратки говорните модули. Не е ли това една заблуда? Не е ли по-нормално в общественото радио да има по-дълги говорни модули, тъй като който иска да слуша музика, ще си включи някоя от многобройните музикални радиостанции и там ще насочи вниманието си. В общественото радио като че ли слушателят иска да чуе нещо, а не толкова да се забавлява, въпреки че част от обществената мисия е именно забавлението. Като прочетох, че Вие си давате сметка, че това ще събуди съпротива в

работещите – това е разбираемо, но Вие се опитвате да направите норматив за дължина и да осъществите контрол върху спазването на този норматив чрез ДМС. Въпросът ми е: имате ли някакви научни изследвания, на база на които да твърдите, че да, предпочитанията Ви са към по-кратки говорни модули, или правите този извод на базата на емпирични впечатления, които все пак, съгласете се, в немалка степен са субективни? Дали не е заблуда, че трябва да бъдат по-кратки говорните модули? Благодаря.

Светослав Костов: Мога ли и аз да дам един пример? Наскоро четох анализ на сутрешните блокове на БНР. Анализаторът, натоварен с тази задача, беше написал много интересно изречение, цитирам: „За пръв път чувам поканеният за гост в предаването „Преди всички“ на „Хоризонт“ да се извинява на водещата, че я прекъсва, за да може да се изкаже по темата, по която е поканен“. Дължината на говорните модули – има изследвания. Мисля, че и Вие ги знаете. Човек изключва да слуша някъде между третата и петата минута. Така че едно интервю или репортаж дали ще продължи 20 минути, ако той може да бъде синтезиран в по-кратка форма и да извадиш най-важното от него, да го направиш много по-кратко – пример за това са новините на БНР в „Хоризонт“, в които се е случвало осем участници по дадена тема да бъдат да бъдат събрани в минута и половина. За това се изисква сериозно майсторство. Всеки е със своята защитна позиция. Нямам лично обяснение защо в говорните модули в австрийското радио, които са по-дълги, 3:1, носят повече аудитория. Може би е специфика на слушателите, специфика на държавата.

Иво Атанасов: Защото се слушат от австрийци вероятно.

Светослав Костов: Предполагам обаче, че и на Вас Ви се е случвало, когато слушате дълго, 20-минутно интервю, най-накрая да спрете да слушате?

Иво Атанасов: Благодаря.

Светослав Костов: За Обществения съвет, като казвам „аполитични фигури“, имам предвид точно бягането от това в него да влязат хора, свързани с партии. По-скоро ще се търсят граждански организации, представители на граждански организации, хора, които могат да изразяват мнението си по дадени теми; ще имаме пряк отговор от тези представители в Обществения съвет. После ще се върна и към обществения интерес – дали отговаря на него;

Иво Атанасов: Благодаря.

София Владимирова: Изчерпахте ли въпросите си, господин Атанасов? Да. Госпожо Еленова, заповядайте.

Розита Еленова: Благодаря, госпожо Председател. Господин Костов, да Ви благодаря за това участие. Спомням си много добре Вашето участие преди три години. Приемам тази подробност дори като вид смелост, професионализъм, коректност към Вашата работа. Бих отчела дори това, че проличава натрупания мениджърски опит през годините, който Вие натрупахте. Всички концепции, разбира се, говорят за реформа, сигурно това е нормално. Вие обаче говорите почти за оцеляване. Искам да зная как виждате цялата тази промяна – административна, технологична, програмна? Как би се осъществила тя, без да нарушите този баланс, което за мен е изключително важно, като балансът е както по отношение на работещите в медията, така и по отношение на аудиторията, която очаква от обществената медия един малко по-различен медиен продукт. Вторият ми въпрос е свързан с финансите: как оценявате сегашното състояние на БНР? Как ще осигурите достатъчно финансиране? На последния отчет на радиото стана ясно, че финансовият дефицит е около 2 млн. лв. Въобще считате ли, че бюджетът на БНР е достатъчен, за да се прави качествена

програма? Дали сегашното качество на програмата е адекватно на размера на бюджета? В своята концепция поставяте акцент върху привличането на младата аудитория. Говорите за акцент между 16 и 30, за сега акцентът е 60-69, като въобще не се изследва аудиторията над 69 години. Казахте, че този процес трябва да бъде спрял. Как го виждате във времето? Какъв ангажимент във времето поемате? Тъй като Вие сте спортен журналист, така е започнала Вашата кариера, сигурна съм, че част от сърцето Ви винаги ще остане там, в каква степен спортът би бил популярен като тема в програмите на БНР? Има ли място такъв тип информация, коментари и анализи? Как можете да върнете слушателите, които отстъпихте години наред при отразяването на футболни срещи?

За мен е важно да разбера дали Вие знаете какъв е рейтингът, но не „на групата БНР“, знаете отношението ми към тази фраза. Интересува ме рейтингът за програма „Хоризонт“ за месец май или за месец април, рейтингът на програма „Христо Ботев“ за месец май или април, и рейтингът на радио София за месеците май или април. За мен е важна темата за радио България. Благодаря Ви, че я застъпвате в своята концепция. Ще се опитам там да не се повтарям, колегите се ангажираха с това. Последният ми въпрос е: как виждате своите взаимоотношения с регулатора на обществения доставчик СЕМ? Благодаря Ви.

Светослав Костов: Благодаря и аз. Ще ми трябва малко време, за да Ви отговоря точно с цифри за аудиторията през последните няколко месеца.

Розита Еленова: Ако Вие знаете рейтинга на „Христо Ботев“ и на „Хоризонт“ за януари, аз ще приема и тази цифра, не е необходимо да е нещо актуално.

Светослав Костов: Въпросът за евентуалната ми бъдеща работа със СЕМ, ще работя в съответствие с евентуалния договор за управление, който смятам за рамка на едни официални и професионални отношения и при спазване на ЗРТ, и в диалог. За аудиторията, започвам с радио София. С променлив успех през последните няколко месеца по различни критерии се появява различен рейтинг и пазарен дял. Това, което мен повече ме радва, е измерването на слушаните минути на ден на дадена програма на националното радио. Мисля, че това е по-качественият показател, отколкото количественият. При радио София е от 0, 0,2 до 0,5, в зависимост от месеца – и пазарен дял, и аудитория. Тук обаче пак се връщам на конкуренцията и конкурентната среда, в която работи радио София, и много трудно този пасив, натрупан през годините, ще бъде наваксан.

Розита Еленова: Разбирам. Интересува ви знаете ли рейтингите, ако не знаете, кажете, за да не си изядем времето.

Светослав Костов: Ще го проверя, да.

Розита Еленова: Добре, благодаря. Продължете, моля – говорихме за баланса в отношенията.

Светослав Костов: Спорт, популярен, има ли място в програмата, коментари, анализи. Смятам, че през последните години с това, че отделихме едни средства за получаване на правата за футболни срещи в България, спортната редакция на БНР успя да навакса едно изоставане, което имаше преди 5-6 години, когато не предавахме мачовете от вътрешното футболно първенство. Място дали има в програмата? Като човек, минал през редакция „Спорт“ на БНР, мисля, че има доста сериозно място в програмата. Дали има своите резерви? Естествено, като всяка друга структура, има своите резерви. Като конкуренция с останалите медии, мисля, че всички радиа позагубихме за сметка на телевизиите, които предават абсолютно всички спортни събития. Нещо, което все още продължава да предизвиква някакъв интерес, стига да е добър коментаторът, са футболните срещи и на

националния отбор, и на отборите от вътрешното ни първенство. Коментари и анализи, обратен диалог със слушателите има всекидневно в предаванията, където тези неща стават. „Спорт и музика”, колкото и да е познато през годините, се осъвременява почти всеки сезон с нови теми, обръща се внимание на нетрадиционни спортове, които са интересни за младите. Говоря за оцеляване на радиото като радио в частта, поне според мен, че се губи начинът, по който се слушаше радио през последните години. Младите хора определено не слушат радио, те разчитат само на това да се информират кратко, точно и синтезирано чрез онлайн средата. Неслучайно в мобилните телефони вече няма аналогово радио. Всичко се излъчва или през плеър, който имаме, или на самата програма, която излъчва – затова казвам „оцеляване”, че трябва да има реформа в тази посока. Ако хората в БНР си мислят, че радиото има още много голямо бъдеще като медия, може би ще Ви се стори крайно, но аз виждам края на радиото между 7 и 10 години като аналогово радио, защото просто поколението, което идва, няма да слуша радио. Слушателите между 60 – 69 години ще намалееят от естествения ход на живота, ще намалееят слушателите в този възрастов сегмент. Административна, програмна, техническа реформа. Анализ...

Розита Еленова: Говорех само за баланс. На следващия генерален директор при всички случаи му предстои да говори за баланс, който да се осъществи във взаимоотношенията както с работещите, така и с аудиторията, защото Вашата аудитория е по-специфична, по-консервативна и очаква от Вас такова поведение.

Светослав Костов: Мисля, че при аудиторията няма да се отрази толкова бързо. Балансът ще бъде постигнат с много разговори, преговори, анализи. Все си мисля, че хората са достатъчно адекватни на променящата се медийна среда, за да можем да водим диалог и да постигнем баланс. Те ще бъдат доволни от това, което ще се получи като продукт, не само като финанси. За мен това е дори по-важно от финансите. Финанси, преразглеждане на част от разходите, които се правят, преразглеждане на част от паричките, които евентуално вървят в момента, преразглеждане на всички сключени договори. Ако трябва да преминем през предавателя във Видин, който вече засегнахме, на пълна мощност той струва страшно много на БНР. Там може да се търси вариант: основната част от денонощието да не излъчва, за да се спестят евентуално някакви средства, но според мен те не би трябвало да бъдат разхвърляни между останалите предаватели, за да се вдигне мощността им в страната. Имаме – не знам дали да изпадам в подробности, защото с войната, която се разрази по медиите между различните кандидати през последните седмици, според мен има договори, които не са в полза на радиото. Има доста места, откъдето може да се осигурят пари. Не на последно място е темата с „Музикаутор”, искам да я засегна. Предполагам знаете, БНР е продуцент. Продуцент, обаче в последно време ние нямаме почти никаква продукция. В този ред на мисли сред идеите ми е да се организират конкурси под една или друга форма за български групи, български автори, които ще отстъпят правата си на БНР и тяхната продукция ще бъде използвана в програмите на БНР. Младите 16-30, предпочитам да говорим за активни потребители, не за младите. Това, което в радио София сме си правили като самооценка и обратна връзка с потребителите в интернет, информацията, която се предоставя и е нужна на хората, е сервиз, трафик, новини, качествена музика и спорт. Това ги интересува, синтезирано, бързо, и култура, разбира се. Част от анализите, които се правят на потребителите на база посещение в сайта или фейсбук профил, е, че, те най-много се интересуват от здравеопазване, образование и култура. Радио България?

Розита Еленова: Аз чух какво отговорихте на колегите. Не искам в този случай да говорим за пари. Имате лицензи, имате финансиране, така че съм удовлетворена от това, което отговорихте на колегите. Ако искате да кажете още нещо – с удоволствие. Това е моя тема и е важна за мен.

Светослав Костов: Може би най-важното е това, което отбелязах – спокойно могат да се реализират положителни неща в рамките на 3 до 6 месеца без изискването на финансови средства.

Розита Еленова: И аз така мисля.

София Владимирова: Благодаря, госпожо Еленова. Господин Костов, тъй като Вие отворихте въпроса за тази медийна война, аз, разбира се, не мога да бъда безучастна. Всички сме свидетели на безпрецедентен натиск върху СЕМ, който намирам за недопустим. Смятам, че БНР заслужава да спечели за свой генерален директор човек достоен, компетентен и професионалист, а не някой да си извоюва служебна победа по този нерегламентиран начин – това е най-меката дума, която бих могла да кажа. Изключителни професионалисти, изключителни журналисти работят в БНР – това не е само мое мнение. Това показват и рейтингите, резултатите, и високия процент доверие. Към това аз призовавам колегите, въпреки че не е приятно, до нас достигат всякакви слухове, ние, разбира се, четем тези публикации. Обвинявани сме за неща, които не са в нашите правомощия. Ние няма да надскочим нашите правомощия. Именно в тях обаче е да изберем генералния директор на радиото. Казвам „да изберем“, а не да назначим, защото това е избор, който трябва да бъде аргументиран, след като всички чуят кандидатите и техните концепции. Имам въпрос: Вие завършихте така: „връщане на нормалната обстановка за работа и производство на качествен продукт“. Тъй като Вие сте част от настоящото ръководство на радиото, кое е ненормалното в обстановката? Знаете, че СЕМ е доста чувствителен, когато се заговори за това, че в радиото има, позволявам си да използвам думата, която Вие сте използвали във Вашата концепция, „ненормална обстановка“.

Светослав Костов: Изнервени са колегите, изнервени са. Лично аз го виждам в различните програми. Неудовлетвореност на места, не всички са съгласни с политиката, която се води в момента. Това се отразява. Предполагам, че част от работещите присъстват тук, могат и да го потвърдят, ако желаят. Нормална, знаете ли? Аз познавам БНР от 20 години. Атмосферата доста се измени. Атмосферата се промени в изнервяне и при взаимоотношенията между хората. На мен това ми прави впечатление, и то лошо впечатление. Има хора, които са били приятели, работили са заедно, не се поздравяват.

София Владимирова: И Вие считате, че ако бъдете избран, ще промените това?

Светослав Костов: Това не е нормално. Смея да твърдя, че имам диалог с всички 1364 човека. Ще видим.

София Владимирова: Имам два съвсем конкретни въпроса, които вече в голяма степен бяха засегнати. Първо, можете ли да ми кажете каква е Вашата конкретна визия за обществената мисия на радиото? Защото, за да задоволим обществения интерес, за да си свърши националната медия работата, тя трябва да е наясно каква е нейната обществена мисия. Нуждае ли се от промяна обществената мисия на радиото, както е формулирана в момента в ЗРТ?

Светослав Костов: И да, и не. Пак ще си позволя да се върна към част от предишните си отговори. Лично мен ме изненадва това от какво се интересуват хората. Култура, образование, здравеопазване. Не мисля, че на моменти успяваме да изпълним тези

интереси на обществото. От друга страна, отразявайки политическите събития в страната, мисля, че професионалистите, които работят в БНР, се справят с тази задача. Обществената функция? Да, минавайки през темата за плурализма на мненията, която на моменти вече ще се опитам да бъде възстановена, върната, минавайки през съставите, през продукцията, която прави националното радио, в много голяма степен, поне според мен, отговаря на обществения интерес и на обществената мисия. Винаги обаче има нещо, което може да бъде ...

София Владимирова: Съвсем конкретен въпрос ще задам на абсолютно всички кандидати при двете процедури. Смятате ли, че обществената мисия трябва да е обвързана с модела на финансиране? Дори да не влезем в конкретика, кои предавания не отговарят на обществената мисия, кои не отговарят? Въпросът ми е съвсем конкретен. Така, както в момента е формулирана обществената мисия, приемлива ли е за Вас, в случай че бъдете избран за генерален директор?

Светослав Костов: Не.

София Владимирова: Тоест Вие бихте търсили разговор за промяна на обществената мисия на обществената медия?

Светослав Костов: Абсолютно.

София Владимирова: Какво е Вашето конкретно виждане за модела за финансиране? Кой е справедливият модел на финансиране, така че радиото да бъде обществена медия, а не държавна?

Светослав Костов: Аз не мисля, че радиото в момента е държавна медия.

София Владимирова: Аз също така не мисля и искам тази дума просто да изчезне от речника, когато говорим и за двете медии, но доста често се споменава.

Светослав Костов: Да, БНР и БНТ се издържат от парите на данъкоплатците, но никога не бих казал, че това са държавни медии. Сега мисля, че малко или много и БНТ, и БНР са алтернатива на частните, ще използвам малко по-силна дума, финансово зависими медии. Все още БНР и БНТ дават възможност за някакъв плурализъм. Начинът на финансиране, не съм чак толкова силен във финансите. Мисля, че има много работещи модели. Не виждам нищо лош в това някой да бъде избран.

София Владимирова: Кой е най-близък до Вас?

Светослав Костов: Моделът на финансиране на БиБиСи (BBC), може би. Моделът на финансиране на Македония като част от финансирането на Лигата на шампионите, като процент. Именно затова смятам, че трябва да се седне, да се търси диалог с хората, които разбират много повече от финанси, да уловят тази тема и да се стигне до консенсус, да се избере най-добрият вариант.

София Владимирова: Много или малко е бюджетът на националното радио в момента такъв, какъвто е?

Светослав Костов: Гледам колегите.

Реплики от БНР: Недостатъчен!

София Владимирова: Вие гледате колегите, аз гледам Вас.

Светослав Костов: Да кажем, с леки корекции към повишаване ще бъде достатъчен. Може да се търси. Пак казвам, има форми за дофинансиране въпреки ограниченията по Закон. Мисля, че да.

София Владимирова: Вие бихте ли се ангажирали пред нас, ако бъдете избран за генерален директор, да направите коректен прочит и обективен анализ на администрирането на радиото, на програмната част на радиото, на журналистическия

труд, който в крайна сметка да отговори на въпроса за справедливото заплащане на хората, работещи в БНР?

Светослав Костов: Ангажирам се, разбира се.

София Владимирова: И да бъде представен публично?

Светослав Костов: Нямам нищо против.

София Владимирова: Много Ви благодаря. Това бяха моите въпроси.

Колеги, предлагам да дадем думата, ако има журналисти от БНР, които имат желание да зададат въпроси към кандидата – пет минути.

Дарина Григорова (Радио България): Господин Костов, Вие споменахте радио България като много интересна и обещаваща идея. Искях да Ви попитам, защото казахте, че няма да се налагат кадрови промени в радио България. Как мислите това да стане, при положение че в Радио България на практика има трима репортери? Преди малко казахте, че в момента има припокриване на съдържанието с останалите програми. Смя да твърдя, че в радио България съдържанието е коренно различно от това в „Христо Ботев” и в „Хоризонт”. Нашият интерес, нашият ъгъл на виждане на всички проблеми, които се разглеждат, е по-етичен, защото го поставяме по съвсем различен начин за чужбина и за аудиторията в чужбина. Ние обясняваме неща, които не се обясняват от останалите програми. Въпросът ми е: как мислите да разрешите това като кадрова политика?

Светослав Костов: Като говорим за кадрова политика, не говорим за намаляване, говорим за евентуално увеличаване на хората в Радио България. Самата Вие знаете, че в Радио София работят част от преди работилите в Радио България млади хора.

Дарина Григорова: Ние ги обучихме на практика.

Светослав Костов: Смятам, че в радиото има достатъчен ресурс като кадрови потенциал, който да бъдат пренасочен към Радио България, за да бъде увеличена числеността. Аз съм си направил труда да си извадя Радио България – в началото сте били 15 човека?

Дарина Григорова: Бяхме 8 човека интернет звеното, а иначе в създаващите продукция бяхме 8 човека репортери.

Светослав Костов: Седем човека са напуснали, двама са пенсионирани.

Дарина Григорова: Освен това българска програма ние нямаме. Българската редакция правеше специализирани предавания за българската диаспора.

Светослав Костов: За десет езика – пет човека, ако ми е правилна информацията за ситуацията. Мисля, че засегнах доста Радио България. Самата Вие разбирате, че начинът на работа, по който работят някои колеги – вземат и правят преводни материали, вече не събужда толкова интерес. Тук говорим за популяризирането на България, на българщината, на българското. Нашата задача и един от основните приоритети е продуктът, който ще бъде насочен към българските общности зад граница.

Дарина Григорова: За чужденците, които нямат информация.

Светослав Костов: След анализ трябва да преценим накъде да бъдат насочени усилията на Радио България: дали ще се търси битка в тази хибридна война, дали ще се търси пропаганда, дали ще се търси предоставяне на възможности за чужденците за интересни дестинации в България, интересни културни събития, които те могат да посетят, провеждани в България. Мисля, че има много резерви, които могат да бъдат решени за радио България. Знам, че това е болна тема – един неуспешен опит за закриване. Тук говорим за развиване, а не за закриване.

Дарина Григорова: Още един въпрос – за музикалните състави. Вие казахте да бъде използвана продукцията. Знаем, че досега те нямат кой знае какви участия. Буди също

недоумение фактът, че музикалните състави нямат никакво присъствие в Пловдив – Европейска столица на културата.

Светослав Костов: Това е чист въпрос на менажиране на музикалните състави, а не това, че някой не ги е поканил или не е искал да го направи. Според мен това е един от най-добрите оркестри в България всичките ни оркестри.

Дарина Григорова: Всичките ни състави, да!

Светослав Костов: Минус за Европейската столица на културата Пловдив е, че нашият симфоничен оркестър или някои от другите оркестри не присъстват. Всичко обаче е въпрос на менажиране, на импресарио, който може да се ангажира с този процес. Не на последно място – продукцията, която да произвеждат нашите състави.

Дарина Григорова: Това е целта – Музикална къща. Благодаря Ви.

София Владимирова: Благодаря. Имали други колеги от БНР? Заповядайте.

Николай Петров (редколегия на „Хоризонт“): Господин Костов, имам въпрос за конкретна ситуация. Представяме си, че искаме да привлечем в програмата „Хоризонт“ качествен колега журналист от друга медия и Вие трябва да проведете разговора с него, като работодател. Какво ще му обещаете, с какво ще го привлечете, за да дойде той на работа в програмата „Хоризонт“, а да не отиде в някоя от големите телевизии, или да избере друг път на развитие. Съвсем конкретна ситуация. Благодаря Ви.

Светослав Костов: Определено на този етап не бих му обещал някакво финансово възнаграждение, което ще получава в някои от водещите телевизии. Самият ти мисля, че го разбираш и го знаеш. Бих му обещал свобода и възможност за развитие във всяко едно отношение.

Николай Петров: Тоест смятате, че това е достатъчно, за да бъде привлечен журналист с опит в БНР, специално за програмата „Хоризонт“ говоря, извинявам се, тъй като съм част от нея и мисля, че мога да си позволя да задам по-конкретен въпрос.

Светослав Костов: Мисля, че да.

Николай Петров: Ще бъде направен компромис с финансовото изражение, но за сметка на другото? И очаквате, че ще бъде прието?

Светослав Костов: В момента ти самият знаеш за разликата в заплащането в общественото радио и в частните радиа и телевизии.

Николай Петров: Да.

Светослав Костов: Мотивация, ако може да бъде мотивиран. Тук, в тази зала, има пример – това е Мартен, който работеше на друго място за повече пари, но мотивацията, разговорите и свободата, която получи, мисля, че го убедиха да дойде в радио София. Мисля, че това важи и за останалите програми.

Николай Петров: Тоест можем да бъдем конкурентоспособни и в единия, и в другия аспект според Вас.

Дарина Маринова-Анастасова (председател на Дружеството на СБЖ в програмата „Христо Ботев“, водещ в програмата „Арт ефир“ по програмата „Христо Ботев“ и данъкоплатец): Господин Костов, нямаше да Ви задам въпрос в тази посока, и аз, като колегите, по деликатен и културен начин щях да попитам за парите и заплатите, но Вашето изложение ме принуждава да задам въпроса по друг начин и той да не е за пари. Кога ще започне и ще се разработи и Вие в състояние ли сте да обещаете такова нещо, на стратегия за популяризирането – не казвам рекламата, на програмата „Христо Ботев“ и на предаванията и продукцията в нея? В такъв случай, ако хората знаеха какво се случва в

тази програма, щяха като Вас да научават по-бързо, че предавания за хора в неравностойно положение БНР има и те са по програма „Христо Ботев”.

Светослав Костов: Сетих се, да.

Дарина Маринова-Анастасова: Искам да Ви кажа, че това е в направление „Познание”. Нещо повече, има и конкурси, свързани с хора в неравностойно положение, свързани с култура и образование. Това, което искам да попитам и много тревожи колегите ми от програмата за култура и образование, тъй като при предложението за кратки говорни модули биха били вкарани в една схема, която ще пречи на тяхната работа, така че да отговаря на обществения интерес. Пряк пример Ви давам: няма как в три минути да говориш за поезия или за книгата на Цицерон. Примерът е конкретен. Не мога да си представя кой в три минути например в програма „Знание”, в предаването ще успее да представи гостите си с всички титли и със заглавията на техните книги. Струва ми се, че ние търсим слушаемост и рейтинг, но това не винаги е със знак за равенство с обществения интерес. Ако общественият интерес предполага ние само да забавляваме слушателя – ние така си го представяме, а не му позволяваме да се замисли, да се вслуша и да се задълбочи в темата, тогава кратките формати са тези формати. Смятам, бих казала, че автоматичното вкарване в обществената медия на практики за кратки формати от частните медии пречи, вреди и подменя съдържанието на обществената медия за култура и образование. Вие какво бихте направили в тази посока? Благодаря Ви.

Светослав Костов: Аз съм привърженик на кратките форми. Мисля, че примерът, който дадохте, беше много точен. Извинявайте за грешката, в момента, в който говорех за предаванията за хора с увреждания, се сетих, че има такова по програма „Христо Ботев”.

Говоря за информационните програми за ограничаване на тези модули. В културата – дали представяне на нова книга, на албуми, поезия и т.н., естествено говорът не може да бъде строго ограничен в няколко минути. От друга страна, не може да се разлее и в ефира – примерите, каквито имаме за даденото явление. Това е мое мнение, аз заставам зад него, Вие имате Ваше собствено, предполагам, че истината е някъде по средата. Как ще започне популяризирането на различните програми? С различни маркетингови стратегии, с ребрандиране и с присъствие в предаванията на БНР и на цялото радио в различните възможности – дали в интернет пространството, като реклама в метрото или на билбордове, дали ще бъде реклама от уста на уста, която аз най-много уважавам, защото означава, че хората са направили нещо стойностно, ще започне евентуално от следващата седмица.

София Владимирова: Благодаря Ви. С това официалната част от изслушването на Светослав Костов приключва. Забравих да отправя един апел, който винаги СЕМ е имал, тъй като това е първото изслушване. Нека в рамките на добрия тон приключилите кандидати не присъстват на изслушванията на кандидатите след тях. Това ще помолим и участниците в конкурса за БНТ. Разбира се, нашите заседания са публични, но това е молба, която отправяме към всички кандидати в конкурсите.

Господин Костов, благодаря Ви, че бяхте тук, благодаря Ви за презентацията и за това, че отговорихте на въпросите както на членовете на СЕМ, така и на Вашите колеги от БНР. Желая Ви успех! Закривам изслушването.

София Владимирова: Колеги, часът е 12,15, за колкото е обявено второто по ред по документи изслушване на кандидатите за генерални директори на БНР. Тук вече е господин Митко Димитров. Имате до 15 минути за представяне на концепцията или тези, които не сте успели да развиете в концепцията, представена пред нас. След това думата имат съветниците. След края на въпросите на колегите – членове на СЕМ, думата ще имат колегите от БНР, за да зададат своите въпроси към кандидата, ако имат такива. Господин Димитров, започвайте.

Митко Димитров: Благодаря. Уважаема госпожо Председател на СЕМ, уважаеми членове на регулаторния орган, колеги от БНР и от другите медии! Благодаря за възможността да представя пред Вас моята концепция, озаглавена „Радиото преди всичко“. Връщането на доверието към медията е огромно предизвикателство, предвид ситуацията, в която се намира БНР. Как можем да преценим в момента дали БНР изпълнява своите обществени ангажименти като обществен оператор. Три са критериите, по които можем да съдим за това: какво е доверието към медията, като източник на информация, от страна на слушателите; колко са тези слушатели, какво харесват или не харесват в програмите на БНР; както и как се харчат парите от всички граждани на България чрез трансфера от държавния бюджет, предоставен на БНР. Със сигурност отговорите на тези въпроси предизвикват и повод за безпокойство. Какви са фактите? Само 18% от българските граждани възприемат новините на БНР като източник на достоверна информация според проучване на института „Ройтерс“ – виждате къде попадат новините на БНР надолу в класацията. Изследванията показват, че много от регионалните програми на БНР, както и програма „Христо Ботев“ имат месеци наред нулев рейтинг. Тези данни са от редовните проучвания, предоставени от Нилсън на БНР. За първи път от 15 години БНР има задължения в размер над 3 млн. лв. Предизвикателствата на съвременния свят изискват преосмисляне на приоритетите в работата на националното радио. Фалшивите новини, киберпрестъпността и други посегателства срещу идентичността изискват адекватна управленска политика и програмна стратегия.

Пред БНР стоят няколко основни предизвикателства. Продължаване на мисията на общественото радио да информира, да образова и да забавлява своите слушатели, като говори на хората на разбираем език. Възстановяване авторитета на медията като информационен лидер, както и утвърждаване на позициите ѝ в световния поток от новини и анализи. Реализиране на важния принцип в журналистиката „Плурализъм на гледните точки“. Възраждане традициите на радиото като издател и продуцент на съвременни стойностни музикални и други произведения на изкуството, като осъзнато призвание да създава и съхранява български интелектуален продукт. Запазване и развиване на българския книжовен език и на езиковата култура. Осъществяване на качествен подбор на професионалисти, както и възможности за тяхното израстване и квалификация.

В контекста на тези предизвикателства е и организационната структура. За да бъде ефективна работата на БНР, следва да се има предвид коя е основната дейност – дали генерирането на административен продукт, или генерирането на програмен продукт, което е основната дейност на БНР по ЗРТ. Наложителна е структурна промяна, която се изразява главно в промяна на съотношението между административен персонал и кадри, ангажирани със създаването на програмите. С оглед облекчаване на административната

тежест предлагам броят на дирекциите да бъде намален, като от това по никакъв начин няма да пострада качеството на работата, а напротив, ще се избегнат ненужните дублиращи дейности, а администрацията ще подчини работата на програмите, а не обратното.

Програмите на БНР, както и музикалните състави, ще бъдат мой основен приоритет пред предстоящия мандат. Необходима е сериозна работа по връщането на сринатия рейтинг на обществената медия, лице на която са двете национални програми – „Хоризонт” и „Христо Ботев”. Приложените данни са достатъчно красноречиви, както и изводите, които социолозите са направили в тях. Радиото не трябва да се управлява по начин, който да довежда до сериозен отлив както на аудитория, така и на доверие. Това е пагубна тенденция, уважаеми колеги. Вярвам, че „Хоризонт” може да се превърне в авторитетна национална програма, която да формира цялостния облик на БНР като надежден информационен източник. Като професионалисти, колегите водещи и редактори в програма „Христо Ботев” трябва да съблюдават изключително за плурализма на гледните точки. Разбира се, той не трябва да бъде разглеждан общо и абстрактно, а прилаган конкретно във всяко едно актуално и публицистично предаване. Като приоритетна информационна програма „Хоризонт” трябва да върне позициите си на сутрешния си блок, като лидер на новинарския поток и актуалната информация. Разбира се, в предаванията в по-късната част на деня трябва да се разработят аналитично и с коментари водещите събития. Продължавам да отстоявам позицията си, че регионалните програми, колкото и самостоятелни да са, не бива да бъдат пренебрегвани като източник на новини и на информация за обществения живот в различните региони на страната. Ето защо не само в централните вечерни новини на програма „Хоризонт”, но и в останалите предавания през деня регионалните програми ще имат специално място и ще участват не само с кореспонденции. Изнесените актуални предавания на програма „Хоризонт” ще станат практика, тъй като са възможност хората от малките населени места да поставят на вниманието на обществото своите проблеми, както и своите успехи. Може да бъде оценен приносът на кореспондентите от страната и чужбина за качествената и разнообразна информация в програмите на БНР. Тяхната роля и присъствие имат по-голям потенциал, който може и следва да бъде развит. Огромно значение, предвид обществения характер на радиото, имат и усилията за опазване на чистотата на българския език и отговорността на колегите журналисти следва да бъде осъзната, а вниманието на ръководствата по този въпрос – доста засилено. Обновяването ще се реализира и чрез подмяна на звуковата опаковка, за което ще разчитам на музикалните състави на радиото. По този начин авторските възнаграждения ще се върнат в бюджета на БНР.

Другата промяна, която предвиждам, е свързана с музикалното звучене. Засилващите се обществени настроения, изразени чрез различни позиции, поставят все по-обосновано необходимостта от завръщането на българската музика по българското радио. В този смисъл ще бъде променено съотношението между българската и чуждата музика значително в полза на родната. В този аспект е и подобаващото място на българския музикален фолклор в програмната схема. Националната програма „Христо Ботев” трябва да бъде съхранена и развивана. Мястото ѝ като авторитетна медийна институция за култура и образование е безспорно, а потенциалът, който се съдържа в нея, има бъдеще и трябва да получи свобода, за да се развие. Подлежи на преценка смисълът на вътрешната конкуренция на предавания със сродна тематика в националните програми. Затова чрез промени в програмните схеми могат да се намерят точните места на стойностните

предавания. Програма „Христо Ботев“ ще даде и територия на специализираните предавания за религия и вяра, както и за хората в неравностойно положение и младежката аудитория. За да се обърнем към тези групи на обществото, ще бъдат разработени предавания, в чиято подготовка и реализация ще участват именно хора от тази таргет аудитория. Програма „Христо Ботев“ може да се превърне и в своеобразен литературен център, който да презентира творби и автори не само чрез предаванията си, но и чрез редовното организиране на литературни салони и художествени изложби, каквито възможности радиото притежава. Освен това сред работещите колеги в БНР има немалко творци, поети, писатели, драматурзи, които радиото може да популяризира повече. Това ще бъде част от изпълнението на обществената мисия – да открива, развива и съхранява произведения на изкуството. Вниманието ми към регионалните станции на БНР ще се основава на разработването на специфичните за съответните региони теми и проблематика. Доброто познаване на аудиторията от местните екипи ще е водещо при промените в програмните схеми, съответно и в структурите на екипите. Нулите в рейтингите на регионалните програми с много малки изключения ясно дефинират решенията, които трябва да бъдат предприети. Те са главно в две посоки: програмно и структурно. Екипите в тези програми трябва адекватно да бъдат стимулирани в работата си, тъй като те са хората, на които БНР разчита за своя авторитет в регионите.

Националното радио, без да губи своя облик, няма друг избор, освен да се развива и в новите условия на технологичното общество. Интернет е достатъчно предизвикателство за търсене на нови възможности. Наред с това радиото трябва да обърне повече внимание на своята програма, създаваща съдържание на чужди езици – говоря за радио България. Програмният продукт, произведен от висококвалифицираните колеги, които работят в радио България, ще намери по-адекватно представяне на интернет платформата на БНР, както и в ефирните програми на радиото. То може да стане организатор на различни инициативи и кампании, които ще популяризират допълнително неговите предавания.

В интернет средата БНР е задължително да присъства пълноценно и да подпомага ефирното излъчване на програмите си. Тук съществува един допълнителен резерв – говоря за синхронизиране на социалните мрежи със сайта на БНР, присъствие в Ютуб, Инстаграм и Фейсбук, създаване на разнообразни музикални стриймове, авторекламата за възможностите за слушане на програмите в интернет среда, както и подкаста на най-рейтинговите предавания.

Към съставите на БНР личният ми подход ще бъде особено внимателен. Положението, до което бяха доведени, предизвикаха протести, вследствие на което беше променен и ЗРТ. Адекватният музикален мениджмънт е първото условие, което трябва да се изпълни, за да се реализират по-успешно съставите на българска и международна сцена. Те трябва да получат повече възможности за по-престижна изява, а това в голяма степен е отговорност и на ръководството на БНР, като техен принципал. Засилване на концертната и звукозаписната дейност, по-сериозно присъствие в различни инициативи на радиото и културни прояви – това са малка част от възможностите. Не на последно място – творческото и мениджърското ръководство на Музикалната къща трябва да са в по-добър синхрон и баланс.

Като стратегически обект на националната ни сигурност най-важният приоритет по отношение на технологичното развитие на БНР е качеството на сигнала и териториалното покритие на програмите на БНР. Ще бъдат положени усилия ефирният сигнал на програмите да бъде осигурен без прекъсване по всички пътища на страната, както и в

тунелите. Добрата европейска практика показва, че чрез използване на ЕрДеЕс (RDS) функциите на предавателите на радиото може да се изгради така наречената система за информация при бедствия и аварии. Това ще даде възможност при извънредна ситуация да се прекъсва слушането на която и да е радиостанция, като се прехвърля сигналът към някоя от програмите на БНР. Важно за поддържането на качествен сигнал е и технологичното обновяване на студията, както и звукозаписната техника, която всички Вие използвате на терен. Интернет мрежата за работещите в медията ще се развие с оглед подобряване на вътрешната комуникация.

Натрупаните задължения на БНР водят неминуемо до ограничения. Повишеният контрол над разходите е задължително условие за излизане от това финансово състояние. Смесената форма на финансиране – чрез трансфери от държавния бюджет и собствени приходи от реклама, спонсорство и други дейности, свързани с радиодейността, ще бъде запазена. Особена цел на финансовото управление на БНР ще бъде по-ефективното разработване на възможностите за допълнителни приходи, които към момента са на неудовлетворително ниво. От съществено значение е спазването на добрата финансова дисциплина със строг контрол при разходването на бюджетните средства и недопускането на високи и неефективни разходи. Следва да се оптимизират и намалят някои административни разходи за видеонаблюдение, разходи, свързани с автопарка, контрола над обществените поръчки и активно участие в проекти, финансирани от ЕС. Най-съществената част в текущите разходи са разходите от фонд „Работна заплата“. Именно служителите на радиото са пряко ангажирани с осъществяването на обществената мисия на медията и съвсем обосновано един от основните приоритети през мандата ще бъде насочен към тяхната мотивация и развитие. Това ще стане чрез вдигане на заплатите. Не е нужно да бъде доказвано, че те са ниски. Вярвам, че с управленския екип, който ще предложи, ще успеем да се изправим пред предизвикателствата и да постигнем добри резултати, а това, уважаеми членове на СЕМ, уважаеми колеги, ще стане единствено чрез Вашата подкрепа и Вашето доверие. Благодаря Ви.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Димитров. Минаваме към въпросите. Госпожо Димитрова, заповядайте.

Ивелина Димитрова: Аз ще започна малко отзад-напред в моите въпроси. Ще направя връзка с последното. При едно хронично недофинансиране на обществените медии поехте твърд ангажимент за вдигане на заплатите. Искане в тази посока като приоритет има от синдикалните организации. Доколко то е реалистично? Доколко нещата, заложили в тази концепция, ще се случат на практика? Какви са реалните възможности и гаранции за това нещо? Поставете силен акцент към обществената мисия, тази много силна пряка връзка на обществото и неговото обществено радио. Въпросът е: как ще измерите тази обществена мисия, как ще я остойностявате? В тази връзка ще търсите ли законодателни промени. Знаете, че ЗРТ е отворен, предстои да се транспонира променената Директива за аудиовизуални медийни услуги. Моментът е преломен за медиите, в частност и за обществените медии. Готов ли сте да се включите в такъв разговор за обществената медия – независимо финансиране, ясно дефиниране на обществената мисия, реално остойностяване на дейностите и обществения контрол. Какво е Вашето мнение в детайли? Виждам, че на този етап запазвате модела. Разбира се, такъв тип разговори и промени изискват време. Важно е да се чуе мнението на кандидатите по тези въпроси.

Силно внимание поставете на плурализма на гледни точки, като изрично упоменавате в концепцията си, че често има имитация. Примерно в едно предаване четирима участници

от различни предавания, което е имитация на плурализъм. Как обаче ще гарантирате това? Как гледате на една вътрешна система за мониторинг и периодично изследване точно на този показател? Знам, че и сега има такава вътрешна система, но по-скоро тя следи други показатели – съотношение говор-музика, прави анализи на аудиторията. Струва ми се, че този показател е много важен точно за обществената мисия. Бихте ли създали такава система? Това би ли утежило финансовите средства? Вашият фокус – тук имате принципна разлика с някои от кандидатите, е повече коментари и анализи, за разлика от една съвсем твърда матрица говор-музика. Въпросът ми е: доколко ще прилагате индивидуален подход в това нещо и ще прецизирате, за да не нарушите баланса и да избягате в другата крайност? Къде в програмната схема виждате такъв тип съдържание – с повече коментари и анализи? Също така по какви теми – вътрешно-, външнополитически? В регионалните новини, предвиждате силна промяна в радио София. Тук искам да уточня нещо принципно. На мой въпрос, поставен под съмнение, ще Ви цитирам: „Отчитам като грешка с огромни последствия премахването на собствените новинарски емисии в столичната регионална програма”. Оказа се, че съм срещнала това изречение във Вашата концепция. Сигурен ли сте в това твърдение? Регионалната столична програма е радио София. Малко повече информация за намеренията Ви по отношение на радио София, профила, дали ще го запазите, дали ще го промените? Звучи добре идеята за оптимизиране на съотношението между администрация и екипи, свързани с производството, само че от едното трудно се прелива в другото. Вероятно ще правите съкращения. Едното е административен персонал, другото е съвсем различен. Отчитам като добър този подход поне като анализ. Другият ми много важен въпрос е за музикалните състави. Казахте, че те ще бъдат Ваш приоритет. Въпросът е, че дори към момента те не се чувстват спокойни, въпреки че беше направена законодателна промяна. Там е написано „до 10%”, което може да е 1% по отношение на гарантираните средства. Ще имате ли възможност да увеличите и да осигурите достойно заплащане, освен развитие на техните ангажименти, изяви и т.н.? Последният ми въпрос е свързан с авторските права. Казвате повече музика, по-добра българска музика. Ще се справите ли? Смятате ли да промените нещо в подхода при преговори? Знаем, че преди години имаше доста сериозна криза в това отношение.

Митко Димитров: Благодаря за въпросите. Ще започна отзад напред, ако позволите. С „Музикаутор” и „Профон” трябва да сме партньори. С тях ще водя активен диалог. Няма да позволя да се случи това, което се случи една зима в БНР. Това означава, че не съм си свършил работата – нито аз, нито ръководния екип, който бих предложил. Засилването на българската музика – това заявих категорично, че ще бъде реализирано. Не би следвало да има притеснения в тази връзка. След като успешно БГ радио го прави, националното радио ще може още по-добре да изпълни този ангажимент към своите слушатели. За музикалните състави ще предприема стъпки, чрез които ще имам разговори не само с областните управи, но и с местната власт, за да може музикалните състави да имат участие в културните календари в съответните региони. Това е една от възможностите. Елементарното казване, че ще вдигна техните заплати, просто принизява техния творчески труд. Освен това, ако вдигна заплатите само на музикалните състави, ще се получи дисбаланс между програмите. Фонд „Работна заплата” е един за всички работещи – както за администрацията, така и за хората от музикалните състави, той е един, перото е едно. Ще се боря да бъдат увеличени заплатите – чрез убеждения, чрез преговори, ще разчитам и на Вашата помощ, но основната отговорност ще бъде на ръководството на БНР да успее да убеди както правителството, така и МФ, че заплатите в

БНР наистина са ниски. Дадох си сметка, че ако един колега взема 1000 лв. заплата, плаща наем от 600 лв., режийни разходи от 200 лв. – общо 800, на него му остават 150-200 лв. на месец, за да живее. Това наистина трябва да бъде променено. Борбата ми ще е за високи заплати на колегите от радиото. Съкращения не бих казал, че ще бъдат предприети веднага. Ще се направи анализ, за да се види колко колеги предстои да бъдат пенсиониран и наложително ли е тези бройки да бъдат заети, или е възможно да бъдат закрити. Не бих си позволил към нито един колега с лека ръка да му кажа: „Ти от утре си съкратен”, защото от това ще страда не само той, но и неговото семейство.

Премахването на собствените новини се случи в навечерието на президентските избори през октомври 2016 г. Аз бях директор на програма радио София има издадена от СЕМ индивидуална лицензия, в която на второ място е посочено „собствени регионални новини”. Това е за абсолютно всички регионални програми. Лицензията не е обща, за да се комутират новините на програма „Хоризонт”, които звучат на друга честота, а е индивидуална. Новините следва да бъдат върнати като регионални, както бяха преди 2016 г. Радио „София” е регионална радиостанция, която излъчва в столицата и региона. Музикалният часовник, който беше въведен в радио София, тогава имаше много добри резултати. Лично съм ги представял на колегите от СЕМ. Мисля, че по социологически изследвания, поръчвани от националните телевизии, тогава резултатите бяха 2,76, което се равняваше на около 120 хил. слушатели месечно.

Повече коментари и анализи в програма „Хоризонт”. Все пак това е националната информационна програма, с много леки намерения говорните модули леко да бъдат намалени. Вместо 15 минути, условно казано, нека са 10-12 минути. Нека направим малка стъпка, но да звучи повече музика. Хората обичат, когато пътуват в своя автомобил, освен да чуят важните новини, коментарите на нашите политици, да чуят и хубава музика.

Плурализмът на гледната точка. Професионализмът задължава минимум две гледни точки, но в едно предаване. В концепцията съм посочил, че не трябва в следващото предаване да се дискутира същата тема, но с други гости, които са на обратното мнение. В едно предаване да има минимум две гледни точки. Ако са повече, още по-добре. Затова следва колегите, които застават в студиото зад микрофона, колегите редактори, главните редактори на програмите да следят. Това е тяхно задължение, за да спазваме Закона. Иначе при мониторинг от Вас рискуваме да бъдем глобени и вместо да се даде допълнително възнаграждение на хората, работещи в радиото, ще трябва да плащаме глоби.

Дискусия за обществените медии. На мнение съм, че именно радиото трябва да е организатор на такава обществена дискусия, в която да вземат участие СЕМ, МФ, плеите от БНТ, обществени медийни организации, за да видим как може да заработи фондът, който българският законодател е предвидил в ЗРТ – фонд „Радио и телевизия”. Дали има възможност чрез него да получаваме нашата субсидия, а не чрез трансфери от държавния бюджет, както е досега? Поемам ангажимента радиото да е организатор на такава обществена дискусия. Как ще измерим обществената мисия?

Ивелина Димитрова: Дали я изпълняваме? Вашите показатели и измерители?

Митко Димитров: Базирайки се на последните изследвания, които показах, те са от месец февруари, ситуацията хич не е добра – „Хоризонт” слиза на шеста позиция. Ще се допитаме до слушателите какво харесват и какво не харесват в програмите, за да останат най-добрите предавания в ефир. Естествено, емблемите на програма „Хоризонт” и „Христо Ботев” ще бъдат запазени, но винаги има резерв, винаги има възможност за

развитие. Данните от месец февруари показват спад в сумарния рейтинг на групата на БНР. Стойностите са дори по-ниски от отчетеното през първия месец на годината, но също така са по-ниски и от данните за месец февруари 2018 г. Не искам да обвинявам никого, то може да се случи на всеки. Въпросът е да се вземат нужните мерки, за да се промени тази ситуация. По първия въпрос – дали е реалистично да се изпълни заложеното в концепцията, мисля, да, когато работим ефективно, ефикасно и сме амбицирани да подобрим нещата, когато вървим заедно с колегите, ще стигнем до целта, а тя е да подобрим обстановката, ситуацията в БНР.

Ивелина Димитрова: Казвате, че за фокусираните проучвания ще търсите мнението, оценката на слушателя. И досега съм задавала този въпрос при срещи с ръководството на двете обществени медии. Обикновено отговорът е, че това са много скъпи проучвания, изследвания и традиционният отговор е „Няма пари”. Затова питам дали е реалистично всичко, което предлагате в тази концепция, с оглед на бюджетната рамка към настоящия момент.

Митко Димитров: Ние трябва да знаем къде се намираме. В бюджета на радиото има заложи пари за социологически изследвания. Ще изпълняваме тази политика, за да знаем къде сме, слуша ли ни някой и въобще парите на българския данъкоплатец отиват ли на вятъра, или отиват някъде по предназначение. Ние трябва да знаем мнението на нашите слушатели. Затова трябва да се правят изследвания на шест месеца.

София Владимирова: Благодаря. Господин Атанасов, заповядайте.

Иво Атанасов: Благодаря Ви, госпожо Председател. Уважаеми дами и господа, уважаеми господин Димитров! Любимата ми тема за плурализма беше отнета, макар и ненасилствено, от госпожа Димитрова. Аз ще я прескоча, още повече съм удовлетворен от това, което сте написали по въпроса на стр. 5 от концепцията си. Да направя едно уточнение. Може да има и две мнения по даден въпрос и пак да няма плурализъм, ако по два различни начина се казват добри думи за един и същи министър по един и същи политически въпрос. Плурализмът е задължителен при предавания с икономическа и политическа тематика. Важно е тези две мнения да отразяват различни идеи и убеждения в обществото, както е записано в Закона. Сигурен съм, че Вие това го разбирате.

Някак се чудя вече на какво да вярвам. Сегашният генерален директор твърди, че програма „Хоризонт” продължава да бъде информационен лидер, че „Христо Ботев” е единствената културна радиoproграма в България, че за този тригодишен период БНР е удвоило и утроило своята аудитория в интернет – сякаш няма никакви особени проблеми. Вие давате други данни, от които виждаме, че аудиторията е намаляла и доверието е паднало. Свикнали сме да казваме, че истината е някъде по средата, но това далеч не винаги е вярно. От тази гледна точка стоите ли зад тези наблюдения, които имате, подкрепени от социологически данни, или сте склонен да направите малко отстъпление от негативната си оценка за работата на БНР в този период? Още нещо. Тук чета за монтираните камери по коридорите. Вярно ли е това? Аз лично не съм виждал.

реплики от БНР: Вярно е!

Иво Атанасов: С тези включвания по телефона човек може да не отиде 2 или 3 години в радиото и да бъде част от неговите програми. Камери не съм виждал, но такъв въпрос беше зададен и към господин Велев и той отговори, че радиото е обект на национална сигурност и затова такива камери има и ще има, но те не са насочени към проследяване на служителите в самото радио. От усмивките, които виждам в момента, си правя извода, че като че ли господин Велев не е съвсем прав. Все пак въпросът ми е към господин

Димитров. Концепцията Ви е добра. Вие също се явявате за втори път. Кои са тези 2-3 промени, по които ще се познае, ако станете генерален директор, че има нов генерален директор в националното радио. Искане ми се една от тях да бъде свързана с това, което пишете на стр. 12: „да не се допускат неоправдано високи и неефективни разходи, особено коли на лизинг”. Имах възможност при един от отчетите на БНР в регулатора да кажа, че когато един генерален директор започва своя мандат с ремонт на кабинета и скъпа кола, разбира се, служебна, това ми говори много повече за него, отколкото всякакви програми и концепции. Благодаря Ви.

Митко Димитров: Благодаря, господин Атанасов. Стоя зад записаното в концепцията за изследванията, тъй като такива са фактите. Социолозите са казали, че радиото губи слушатели, „Хоризонт” губи значителна част от аудиторията си, особено в сутрешните часове. То е написано. За сметка на това ръст е маркиран между 10 и 11 ч. сутринта. Това са позитивни данни. Между 14 и 16 ч. следобед също има повишение. Ще се постарая сутрешният блок „Преди всички” на програма „Хоризонт”, който според мен трябва да е една от визитките на програмата, да бъде подобрен и да върнем слушателите. Една от възможностите, казвам „възможност”, но ще обсъдим с колегите, е сутрешният блок да се води от двама водещи. Това дава звуково разнообразие – мъжки и женски глас, възможности за диалог между двамата колеги и по-активно да се търси възможността гостите да се включват на живо, да не са само телефонни включвания.

Монтираните камери – това знам от колегите – представители на синдикатите, които неведнъж са повдигали този въпрос. Да, радиото е обект на националната сигурност. Още през 2015 г. ДАНС направи препоръка да бъдат монтирани две или три камери на вход, изход и в двора на радиото. Всички вътрешни камери по коридорите, редакциите, категорично заявявам, ако има такива, тъй като не съм ги виждал, но се основавам на казаното от колегите, които присъстват тук, всички камери за видеонаблюдение и звукоизвличане ще бъдат премахнати освен тези, препоръчани от ДАНС. Аз лично си спомням, че през 2015 г. имаше едно обследване, но ставаше въпрос за две-три камери: вход, изход, централно фоайе. Трябва да бъдем ясни.

Не очаквайте от мен да вземам автомобили на оперативен лизинг. И без това финансовото състояние на радиото не е цветущо. Ще се боря средствата, които има като задължение радиото, част от тях да бъдат опростени. Говоря за средствата – задължение към Столична община. С решение на СОС те са разсрочени от 1.01.2019 г. до 31.12..2023 г. Такса смет е 1 млн. 866 хил. лв. Ще се боря с общинските съветници тази сума да бъде опростена, ако не изцяло, то поне наполовина, за да си поемем малко въздух. Има обаче още едни задължения, които и аз самият не знам какви са. От заверения финансов отчет на Сметната палата от 9 май 2019 г. става ясно, че задълженията, освен този 1 млн. 866 хил. лв., за които и Вие знаете, са увеличени с още 2 млн. 380 хил. или общо задължения 3 млн. 649 хил. лв. Другото, което ме притеснява в отчета, заверен от Сметната палата и вече публикуван, е преходният остатък. Почти през всички години преходният остатък е 1,5 млн. 2 млн. Сега има преходен остатък 216 хил. лв., който вече е почти на привършване.

Затягане на финансовата дисциплина. Контрол над обществените поръчки. Категорично: няма да бъдат обявявани такива, ако не са нужни. Ще се боря да се увеличи перото за извънтрудови възнаграждения, тъй като това е начин колегите да бъдат стимулирани. Трябва да се знае: който работи, ще получава повече. Който не работи, ще трябва да се постараете още, за да може да отиде и каже на своя главен редактор или директор на програма: „И аз искам с 5 лв. повече от другия”.

Иво Атанасов: От Вашето изложение си правя извода, че увеличаващите се задължения не могат да бъдат обяснени само с повишените плащания към „Профон” и „Музикаутор”.

Митко Димитров: Да, за съжаление има увеличение. Освен тези 1 млн. 866 хил., с 2 млн. 380 хил. лв.

София Владимирова: Завършихте ли, господин Атанасов.

Иво Атанасов: Да, благодаря. Госпожо Еленова, заповядайте.

Розита Еленова: Ще започна от финансовата част, защото при последния отчет стана ясен дефицит от 2 млн. лв. Вие в самата концепция споменавате цифрата 2 млн. Сега при презентирането казахте 3 млн. Това е на базата на информация, така ли да разбирам?

Митко Димитров: Тези данни за нови задължения излизат от миналата седмица. Миналата седмица бяха публикувани от Сметната палата в сайта на радиото. Когато пишехме концепциите, дори още отчетът не беше представен пред СЕМ, единствено от медиите, от решението на СОС знаехме, че радиото ще има задължения. Това е актуална информация, затова в моята концепция са посочени само задълженията към Столичната община.

Розита Еленова: Искан да разбера дали е грешка на езика, или имате някаква визия за нещата. Господин Димитров, да Ви поздравя за участието в конкурса. Познаваме се от предната процедура. Приемам следващото Ви участие като професионализъм, като смелост, като надграждане. С интерес прочетох Вашата концепция и сега ще искам да разгърнете някои от темите, които ме интересуват и които и Вас интересуват. Моля да коментирате, какви решения ще вземете относно развитието на 80-годишна структура с традиции, каквато е радио България? Вашата визия за развитието на тази програма. Няколко пъти коментирахте рейтингите, които са част от доверието към една медия, общоизвестна информация, която аз под някаква форма поставям под съмнение. Рейтинг като „група БНР” не може да съществува. Това може да е вид база данни. Знаете ли какъв е рейтингът на „Хоризонт” за който й да е произволен месец? Какъв е рейтингът на програма „Христо Ботев”, също ме интересува? Обръщате сериозно внимание на интернет средата. Какво ще кажете за сайта на БНР? Под каква форма ще развivate тази среда, профила на радиото във Фейсбук и всички други комуникации? Имаше един опит през Вайбър – това е, което аз зная. Какви ще бъдат Вашите действия по отношение повишаване квалификацията на работещите? Вие коментирате това във Вашата концепция. Как си представяте Вашите взаимоотношения, какви бихте желали да бъдат те с Вашия регулатор?

Митко Димитров: Ще започна отзад напред, ако позволите. Отношенията със СЕМ трябва да бъдат партньорски. Ще се постарая и категорично заявявам, че няма да позволя регулаторът да бъде викан в парламентарни комисии, за да се черви заради мои действия или бездействия. Ако бъдат викани, то ще бъде, за да обсъдим нещо обществено, голямо, значимо, какво можем да направим, за да се подобрят средствата на обществените медии. Ще се старая каквито и важни решения да взимам, да ги научавате Вие първо от мен, а след това от медиите или от колеги, които биха писали писма до Вас. Затова с Вас трябва да бъдем партньори.

Квалификацията на работещите. Провели сме предварителни разговори с колеги, които биха влезли в управленския екип, ако бъде избран за генерален директор, за да могат колегите да бъдат изпратени на квалификационни курсове във водещи европейски радиостанции. Те ще траят от 2 до 3 седмици и ще бъдат безплатни за БНР. Единственото,

което ще трябва да заплатим, са командировъчните средства, които се полагат. Ще се грижа за квалификацията на работещите.

Рейтингът на програма „Хоризонт”, в момента „Хоризонт” е на шеста позиция. На първите места са музикалните радиостанции, както е по традиция, тоест от трета слизаме с три позиции надолу. Програма „Христо Ботев” е с рейтинг 0,5. Тук е моментът да заявя, че предвиждам реализирането на този специален литературен център към програма „Христо Ботев”. Както НДК реализираха литературния център „Перото”, така по още по-добър начин ще стане този литературен център в БНР към програма „Христо Ботев”, за да може всички творци да идват в радиото. Това е тяхното обществено радио. Нашата обществена мисия е да даваме на тези хора поле за изява, още повече ние държим ефира, както национален, така и регионален.

Сайтът на радиото, стъпките, които предприе настоящото ръководство, са в добра посока – това трябва да бъде отчетено. Ще продължи да се развива, като радио България ще има много по-достойно представяне на интернет платформата, както и предаванията, които реализират колегите, ще трябва да звучат не само в националните програми, но и в регионалните. Имаше една добра практика: колеги, които правят материали, да изпращат такива в радио Лондон. Мисля, че тази практика беше спряна. Така ли е, колеги? Не само в радио Лондон, а и в други партньорски европейски радиостанции ще изпращаме наши материали. Ще направя опит да върна колегите, които обидено си тръгнаха от радио България. Ще проведе личен разговор с тях и мисля, че ще успея да ги убедя да се върнат при нас. Тяхното място е при нас, в БНР. Подкастите, чрез мобилните телефонни приложения най-рейтинговите радиопредавания ще трябва да могат да се слушат. Има колеги професионалисти, част от тях виждам тук, на които ще разчитам да помогнат с идеи и визия как нещата могат да се подобрят, за да може младежката аудитория, която основно ползва мобилни телефони, таблети, да може да слуша не само музикални стримове, но и предавания на мобилните си телефони във всеки един момент. Отново повтарям: в тази връзка има добри начинания, които се забелязват.

София Владимирова: Господин Димитров, аз ще взема думата за въпроси. Каква е Вашата визия за обществената мисия на БНР? Необходимо ли е тя да бъде предефинирана, необходимо ли е да бъде разширена или напротив? Какво е Вашето лично виждане? В случай, че бихте били избран за генерален директор, какво бихте предприели?

Митко Димитров: Обществената мисия на радиото е ясна: да информира достоверно, обективно, без манипулации, да се бори срещу фалшивите новини. Как ще стане това? Когато на всяко едно важно събитие има репортер на радиото. Ние работим за нашите слушатели. Ние се издържаваме чрез техните данъци – на всеки един! Затова всичко, което правим, ще бъде подчинено и насочено към тях, към тяхното доверие.

София Владимирова: Моят въпрос е свързан със следното. Така, както е дефинирана в момента, тази мисия приемлива ли е за Вас, или е необходимо по някакъв начин да бъде ревизирана?

Митко Димитров: Може да е леко ревизирана, що се касае до начина на финансиране.

София Владимирова: Кой е за Вас приемливият модел на финансиране?

Митко Димитров: Чрез такси и изработване на фонд „Радио и телевизия”, за да не може нито един от нас или някои външни фактори да казват: „Вие получавате пари от държавата, затова следвате определена държавна политика”. Когато имаме малко по-голяма независимост, можем да бъдем по-спокойни. Това обаче е нож с две остриета. Никой не обича да дава от джоба си повече пари. Затова е тази обществена дискусия,

която бих предприел да се реализира, в която да успеем да убедим българското общество защо е необходимо техните две обществени медии, в случая БНР, да има малко по-голяма финансова независимост.

София Владимирова: Попитах и кандидата преди Вас, питам и Вас. Говорите за това, че има дисбаланс между администрирането на радиото и създаването на съдържание, което е основната мисия на БНР. Вие готов ли сте, в случай че бъдете избран за генерален директор, да направите такъв анализ, който да представите публично, и който в крайна сметка да премахне дефицитите, съществуващи при заплащането и оценката на хората, които работят в БНР?

Митко Димитров: Готов съм, разбира се. Задължително е да се направи такъв анализ. Не очаквайте от мен да имам три секретарки или четири-пет пиара. Това се излишно. Един пиар, една секретарка са напълно достатъчни. За заплатите, такъв дисбаланс има. Ще дам пример, без да конкретизирам, за да не създавам излишно напрежение. Колегите са наясно. Старшият редактор в една регионална програма, условно казано, е с 1000 лв. На същата позиция в национална програма „Хоризонт” старшият редактор е със 750-800 лв. Натоваарването е коренно различно, отговорностите в националната програма – засилени. Това ще бъде преосмислено. Промяна в длъжностните характеристики, ясно записване кой какви задължения ще има, за какво би получил допълнително възнаграждение, за да няма обидени. Администрацията ще подчини работата си на програмите. Тя ще работи за колегите от програмите, не обратното. Затова съм предвидил и сливане на дирекции в организационната сруктура. Може би колегите видяха на слайда. Първото нещо, което ще направя, е да възстановя дирекция „Финанси”, която беше закрита. Тази дирекция ще бъде озаглавена от изключителен колега професионалист, който се занимава с държавно бюджетиране. Това е много важно, за да успеем да излезем от финансовата ситуация и да се справим с финансовите задължения. Този човек ще трябва да бъде на мястото си, както се казва.

София Владимирова: Смятате ли, че колегите в радиото ще възприемат идеите, които изложихте пред нас?

Митко Димитров: Мисля, че биха ги възпрели, тъй като всеки един от тях е казвал, че радиото се нуждае от промяна и е време за промяна. Не очаквайте, че влизайки в радиото, ще започне някаква ударна промяна, съкращения и т.н. Няма такова нещо. Всичко ще става чрез активен диалог и убеждение защо е необходимо да бъде направено. Синдикатите са достатъчно отговорни и разбрани, за да видят финансовите показатели и защо е необходимо да се направят промени.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Димитров. Госпожо Жотева, заповядайте.

Бетина Жотева: Благодаря. Вие сте вторият кандидат, който казва „предвид на ситуацията в радиото”. Само за финансите ли става въпрос?

Митко Димитров: Не само за финансите, а и за програмното развитие. Доколкото виждам, то не е цветущо. Рейтингите на програмите са красноречиви.

Бетина Жотева: А отношенията вътре?

Митко Димитров: Различни отношения винаги е имало. Когато в една организация работят повече от осем души, неминуемо има противоречия. Тук наистина разчитам на колегите. За да направим нещо добро, трябва да има разбиране, трябва да си говорят, защото аз съм попадал на случаи на колеги, които са екип в едно предаване, да не си говорят. Водещият влиза без неговият редактор да знае какво ще се случва в програмата. Екипност.

Бетина Жотева: Аз неслучайно задавам този въпрос, защото намерението да се повишат заплатите, цитирам Ви точно: „Който не работи, ще трябва да се постараете и да убедите главния редактор”. Не може да не си давате сметка, че има невероятно фаворизиране на хора в радиото, които вземат съвсем различни пари от други хора, които нямат достъп до тези средства.

Митко Димитров: Това е така и съотношението трябва да се промени, въпреки че веднага допускам, че точно тези колеги биха възроптали. Всеки иска да получава повече. Ще се постарая да има този баланс, но това ще стане с разбирането на самите колеги. Убеден съм, че те са готови това да се случи. По никакъв начин няма да заявя: ”Ти от утре от утре няма да получаваш 2000, а ще получаваш 1000”. Напротив, ако колелата работи ежедневно, постоянно, има по 7 включвания в програмата на ден, отделно три репортажа, на следващия ден води конкретно актуално предаване, естествено ще получава. Трябва да поощряваме хората.

Бетина Жотева: Друго, което ми направи впечатление във Вашата презентация, е, че на три места в концепцията споменавате българско самосъзнание, чистота на българския език, българска музика. Смятате, че сега националното радио не е достатъчно българско ли?

Митко Димитров: Да, категорично заявявам, че българската музика не е застъпена добре в националните и регионалните програми. Благодаря на Вида, че е на изслушването. Имаме невероятни както шлагерни, така и нови български песни. Ще има специални часове, през които колегите музикални редактори ще могат да анонсират и пускат тези български произведения. Това успешно се доказва в доказани европейски обществени радиооператори. Защо да не го приложим и ние? За чистотата на българския език БНР задава стандарти. Особеното за радиото, в отлика от телевизията, е, че радиоефирът се пълни основно с говор, правилна дикция, правоговор. Това е задължително, за да влезеш в студиото и да си в ефир. Без фъфления, без диалекти. Казвам го, защото това е важно. Ние задаваме професионални стандарти.

Бетина Жотева: Последен въпрос – за допълнителното финансиране питах и предишния кандидат. Имате много идеи за допълнително финансиране. Нещо обаче не се получава, само на бюджета се разчита. Имате такъв потенциал – и с оркестрите, и с хора, и със Златния фонд, с абсолютно всичко. Защо така?

Митко Димитров: Засилване на рекламната дейност. Приходите към 2015-2016 г. бяха с около 2 млн. завишени. Сега са намалени на около 500-600 хил. лв. Допълнителните възможности за финансиране. Освен увеличаването на рекламата, комуникационните проекти, които бяха намалени, отново ще трябва да ги върна в ефира на програмата. Норвежкият финансов механизъм и Европейското икономическо пространство, програмите „Креативна Европа” и „Хоризонт 2020” също са възможности, които подкрепят различни финансови медийни проекти. БНР е медиен партньор на Европейския парламент. Ако има отворени процедури, ще се кандидатства за съвместни дейности.

Отново повтарям: комуникационните програми на различните министерства ще трябва да се завърнат при нас.

Бетина Жотева: Благодаря.

София Владимирова: Колеги от БНР, има ли въпроси към господин Димитров? Заповядайте. Общо време въпроси и отговори – 15 минути.

Дарина Маринова-Анастасова (председател на Дружеството на българските журналисти в програма „Христо Ботев” на БНР, водещ на предаването „Артефир” и данъкоплатец):

Много е приятно да се дойде в СЕМ, да се чуят някакви новини. Благодарим за гостоприемството. Новини във връзка с рейтингите и дефицитите на БНР. По време на това изслушване чувам различни неща. Дано до края на изслушванията се стигне до истината и ние, журналистите в националното радио, да разберем какво дължи нашата институция и всъщност какви са рейтингите ни.

Господин Атанасов, каня Ви в БНР да се убедите има ли камери, няма ли камери и как стоят нещата.

Иво Атанасов: Идвам на концерти.

Дарина Маринова-Анастасова Нашият работен процес също е интересен, заповядайте.

Относно рейтингите и дефицитите, смятате ли, господин Димитров, че падането на рейтинга на програма „Христо Ботев” е възможно да се дължи на това, че през нощта ние от известно време не излъчваме на живо предавания и губим връзката с аудиторията, която слуша точно през нощта. Излъчваме повторения на предавания и плейлисти. Мислите, ли, че връщането на тези предавания на живо с водещи по някакъв начин ще възвърне не само рейтинга, но и обществената функция, тъй като голяма част от слушателите денем вършат други неща, а нощем слушат радио и споделят свои неща.

От друга гледна точка, тази липса на живи предавания през нощта на програма „Христо Ботев”, 24-часовата национална програма, всъщност вдига рейтинга на колегите от „Хоризонт” с нощните предавания. Там те развиват широка платформа за култура в живите си предавания. Дали ние не изгубихме с плейлистите и с повторенията? Благодаря Ви.

Митко Димитров: Интересен въпрос. Бих Ви казал, че аз съм за живите предавания, както Вие сама споменахте, по 24-часовата програма на „Христо Ботев”. Затова казах, че предаванията с родна тематика ще се прецени в коя точно национална програма трябва да се реализират. Естествено, че по-голямата част от образователните и културните предавания трябва да са в програма „Христо Ботев”. Сама разбирате, предвид на финансовото състояние, че първо трябва да направим добър анализ, след който да се прецени, ако веднага се възвърнат нощните предавания, това няма ли да доведе до нови финансови задължения, тъй като нощният труд се заплаща допълнително. Това ще натежи във фонд „Работна заплата”. Не мога да Ви кажа, тъй като нямам актуалните данни в момента, каква е финансовата част на фонд „Работна заплата”. Убеден съм, че Вие още през първата седмица ще сте готови да възвърнете нощния блок, както беше до 2016 г. на живо в програма „Христо Ботев”. Отговорът ми е: да, аз съм привърженик на живите предавания. Повторения може да има при летните схеми, както може би сега е заложено – през лятото да има повторение нощем.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Димитров. Колеги, има ли други въпроси?

Стоян Дюлгеров (певец в смесения хор на БНР): Бях доста обнадежден от тези Ваши намерения, които директно касаят нас, музикантите. Също така голяма част от това, което ни безпокои, беше застъпено във въпросите на госпожа Димитрова. Все пак позволете ми да бъда скептичен към тези намерения, не защото не вярвам във Вашите намерения, а защото животът ни принуждава да сме доста скептични. Първо да Ви запитам: Вие запознат ли сте с искането на синдикалните организации в радиото, което директно е изпратено на СЕМ?

Митко Димитров: Да, запознат съм.

Стоян Дюлгеров: Подкрепяте ли го на 100%? На някои може да им се струва, че това са някакви максималистични изисквания, но според нас са не само обосновани, но са дори

минимални, за да се стигне до нивото на нормалното, което сега е някак си в областта на мечтите. Не смятам за нещо нормално много наши колеги да получават половината от средната работна заплата за страната. Това нормално ли е?! Разбирам, че кандидатите се стесняват да отправят някакви изисквания към бюджета. Госпожа Жотева също каза, че не бива да се разчита само на бюджета. Според мен трябва да се разчита и на бюджета. В противен случай си мисля, че в подхода на държавно ниво към културата и музиката има нещо сбъркано. Сравнявам се с един шофьор. Правят се смешни, нелепи икономии.

Нас – смесения хор, ни тикнаха в една зала, която е без въздух, прозорци, без нищо, само и само да не плащат наем. Там, откъдето трябва да влиза свеж въздух, влиза цигарен дим.

Митко Димитров: А това е много вредно за Вас, тъй като Вие работите с гласа. Разбрах въпроса Ви.

Стоян Дюлгеров: Ние бихме могли да си намерим зала, но дали ще се обърне внимание и ще се погледне положително? Бих искал да вземете отношение по въпроса дали със зъби и нокти ще се борите именно за бюджетните увеличения? За другите приходи – отделно.

Нашата ангажираност. Ние работим с 5-10 % от нашите възможности. Нашето минало е славно, но като настояще сме зле, а перспективите не ги виждам. Затова моля малко по-конкретно да кажете този мениджмънт как ще се развие, защото на мениджърското ниво ние не сме му виждали очите. Някакво атомизиране има на отделните звена.

Митко Димитров: Това, което казвате, е много притеснително.

Стоян Дюлгеров: Това е самата истина. Аз съм свикнал винаги да казвам истината и това, което мисля.

Митко Димитров: На първо място, ще се боря с всички сили да увелича бюджета на радиото в частта за фонд „Работна заплата“. Колеги, не се нуждая от доказателства и убеждение, че заплатите са ниски. Ако получим по-голям бюджет, ще имаме и по-големи заплати. Ще Ви излъжа, ако кажа: „До края на годината увеличаваме с 50% заплатите на всички работещи“. Това ще е популизъм от моята уста. Не бива така! Заставам пред Вас и казвам, че ще се боря заплатите Ви да бъдат повишени. Чрез контактите, които имам, ще се постарая да Ви намеря и по-подходяща зала за репетиция – не само на хористите, но и на другите състави. Доколкото разбрах, оркестърът за народна музика репетира в същата сграда. Това са неподходящи условия. Ръководството на Музикална къща ще трябва да действа много по-адекватно. Първото нещо, което ще изискам, е план, стратегия за развитието на Музикалната къща. От промените, които бих предприел в положителна посока, не трябва да се притеснявате. Аз уважавам музикалните състави, както и програмите, и колегите, които работят в администрацията. Няма как без тях. Всички заедно ще се борим. Няма да съм сам аз или аз с моя управленски екип. Всички заедно сядаме на масата и решаваме проблемите. Още първата седмица ще поискам срещи с ръководствата на МФ, с други институции, като Министерство на културата, за да видим как музикалните ни състави могат да имат по-подобаващо място като концертни изяви в страната и в чужбина.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Димитров.

Станислав Троянски: И аз съм от същите музикални състави. Това, което искам да допълня към въпроса на колегата, е следното. Какъв човек смятате, че е подходящ за директор на Музикална къща? Ще Ви кажа защо питам. Аз съм от 1996 г. в радиото. Винаги приоритетът за мен е бил той да бъде музикант, което е грешка. Той трябва да бъде мениджър – така мисля аз.

Митко Димитров: На 100% съм съгласен с Вас. Още по-добре е, ако колегата, който е добър мениджър, е и с музикално образование.

Станислав Троянски: Има достатъчно кадри под него, които да водят музикалната част.

Митко Димитров: Затова има разкрити и такива специалности в музикалните академии и университети – музикален мениджмънт. Обещавам Ви, че такъв човек ще бъде сложен за Ваш ръководител и ще бъдете доволни. Няма как да кажа име, за да не zlepоставя колегата.

София Владимирова: Благодаря Ви. Други въпроси?

Дарина Григорова (Радио „България“): Здравейте.

Митко Димитров: Познаваме се.

Дарина Григорова: Няма вече да засягам въпросите с музикалните състави, защото достатъчно се изговори по темата, но те също живо ме вълнуват. Въпросът е за Радио България, който Вие повдигнахте преди малко. Питаме за разпространението на радиото. Как предвиждате това да се случи? Споменахте за ретранслиране – това, което Вие правите с подкастинга в българската програма, която се разпространяваше не само в радио Лондон, но в Чикаго и други програми.

Митко Димитров: Продължаваме по същия начин за създаване на нови възможности. Вашите материали да стигат до по-голяма аудитория. Радио България има своето голямо място в семейството на БНР. Ще разчитам на Вас, колегите от радио България. Вие бяхте подготвили нещо като план как може да се развие, съвместно да го разгледаме и да преценим опорните точки, по които ще се движим заедно. Забелязвате, че казвам „заедно” – такова е моето намерение. Вървейки заедно, ще можем да стигнем до целта, а тя е БНР да е адекватно на 21. век. Свежи идеи, млади хора, амбицирани да работят в различните екипи и без да създаваме излишно напрежение. Това е много важно. Хората трябва да са спокойни, да идват с удоволствие на работа.

Дарина Григорова: Благодаря Ви.

София Владимирова: Има още две минути. Ако някой има желание да се включи, но съвсем накратко.

Елица Доцева (IT отдел, председател на КНСБ към Комитета за радио и телевизия): Господин Димитров, имам въпрос към Вас, който не е лично персонален, от една страна, като представител на всички работещи в радиото, от другата страна, като председател на синдиката. Тъй като слушаме непрекъснато, че този прословут бюджет е малък, пари за заплати няма, хората работят. Някак е обидно, когато във Фейсбук има информации за касиер в LIDL, че има 1200 лв. щат, а радиоработещи, които допринасят не само за култура, образование, всеки с неговия си труд, в същото време да е на щат 680 лв. Дали Вие се ангажирате с този бюджет, каквото е останало от него, нямам представа за момента, ангажирате ли се наистина с някаква промяна в заплащането на труда на тези хора? Идват нови работещи в радиото. Поради ниското заплащане, заплащането им е значително по-голямо от дългогодишни отпреди това колеги. Дали Вие се ангажирате с някакво актуализиране, дали с преразглеждане, дали с оптимизиране по някакъв начин, но наистина да има адекватно заплащане?

Митко Димитров: Мисля, че ще се справим с този бюджет, който остава до края на годината. Пак казвам: незабавни срещи за новата бюджетна година. През септември предстои да се прави финансовата част за следващата година. Пресметнал съм, че ако увеличим бюджета с около 4 млн. лв., горе-долу на човек с по 200 лв. ще можем да увеличим заплатите. Ние не искаме много. Този дисбаланс ще трябва да се прекрати – аз

го споменах и в началото. Как ще стане това? С колегите от Финансовата дирекция ще седнем и направим нужните разчети.

Елица Доцева: Благодаря Ви.

София Владимирова: Благодаря. Колеги, с това изслушването на господин Митко Димитров приключи. Господин Димитров, ако имате желание да отговорите на въпроси на колеги журналисти от други медии, моля да останете в залата. Това е по Ваша преценка. Желая Ви успех! Благодаря Ви, че бяхте тук с нас.

Митко Димитров: И аз благодаря.

София Владимирова: Започва третото и последното за днес изслушване по реда на постъпване на документите. Това е господин Валери Тодоров. Както и при останалите кандидати – до 15 минути изложение на концепцията и нещо допълнително, което бихте искали да споделите и не е намерило място в концепцията, която сте ни предложили. Следват въпроси на членовете на Съвета, въпроси на колеги от БНР и ако имате желание, след края на изслушването да отговорите на други колеги журналисти. Господин Тодоров, заповядайте.

Валери Тодоров: Благодаря Ви, уважаема госпожо Председател. Уважаеми членове на СЕМ, колеги! Аз съм озаглавил своята концепция „Новото радио в старата къща“. От изложението ще разберете защо. Съвременното радио преодоля доста песимистични травми и прогнози. Както виждате, то се оказва най-близко, най-гъвкаво, приложимо към новите технологии. Най-голямото предизвикателство към радиото е, че радиоапаратът изчезва, появяват се нови устройства и къде е новата публика е въпросът, на който трябва да отговорим. Конкурент на радиото са новите технологии, новите мрежи, самоорганизиращи се общности. Общественото радио има още един проблем – това е натискът върху публичните финанси. Има и един вътрешен проблем, вътрешно предизвикателство: усещането в самата медия за незаменимост, която според мен не е основателна.

Общественото радио има с какво да отговори на тези тенденции, разбира се. Преди всичко със създаденото доверие, доверие към самата медия, доверие към имената в нея, също така Златният резерв – архивите и музикалните фондове. Разбира се, тази турбуленция около новите медии създава ново усещане, но същевременно създава и други тревоги. Преди всичко въпросите стават повече от отговорите и гласът на знаещия, авторитетния, знаещия водещ се превръщат в детектор за истината. Това е шансът на общественото радио.

Освен това технологиите стават все по-масови, докато съдържанието става все по-персонализирано и персонализирано. Тук е въпросът – в доверието и в качеството на продукцията, която дава обществената медия. От изключително значение е медията да успее да прехвърли значителна част от своите резерви, от съдържанието си в социалните мрежи. Едновременното и равнопоставено развитие на линейните и нелинейни технологии се превръща в залог за бъдещето на радиото изобщо. Разбира се, активната конвергенция, трансформация на съдържането всеки за всеки и гъвкавото прилагане на технологиите изискват в самата медия да се извърши диференциация, да се създават широко разпознаваеми, отличителни програми и предавания, така че те да създават интерес у по-широката публика, тоест да обхванат всички поколения, всички възрасти,

всички възрастови и етнически групи. Пътят към тази промяна е непрекъсната динамика, диалог на всички нива и доверие към действията. Смятам, че общественото радио трябва да заложи на новите герои, това са успелите, активните хора. Да потърси активното съдействие на своите съюзници, а това са активните слушатели, потребители, културните институции, неправителственият сектор, за да се утвърждава именно най-позитивното в обществения живот.

По отношение на организацията и управленето може да видите по- подробно по-нататък. Смятам, че са проблем кратките управленски мандати, но не това е най-важният проблем. От изключително значение според мен за добрата работа на медията, за управлението е синхронът на трите нива на управление – Управителния съвет, Съвета на директорите и Програмния съвет. Искам да подчертая, че в УС хората, които ще работят, няма да дублират функциите на изпълнителните структури. От това се получават доста вътрешни конфликти. Смятам, че от особено значение за работата на медията е компетентността на средното ниво, квалификацията; също така поддържането на автономията – техническа, технологична, програмна на отделните структури, както и фирмената организация и продуцентското начало. Смятам, че от изключително важно значение също така е работата на редакционните колегии, по-скоро установяването на тяхната роля като творчески експертни структури.

По отношение на програмните намерения и приоритети. Казахме, че запазено място няма, затова медията трябва да се бори на основата на постигнатото и да търси нови аудитории и нови разширяващи се полета за влияние върху аудиторията. Смятам, че трябва да се изгражда обща визия за развитието на радиото, равнопоставено, едновременно развите на всички структури, да не се догонва. Едновременно с това да се извърши диференциация на отделните програми и предавания, тоест да се изчисти техният програмен профил.

В програма „Хоризонт” смятам, че трябва да се възстанови балансът между говора и музиката, да се разшири географският обхват на събитията. От изключително значение за запазване позицията на медията е тя да съхрани лидерските си позиции като еталон на говорната култура и езиковите стандарти. Има един нюанс – гласовете на водещите. В стилистиката на програма „Хоризонт” има една особеност: внимателно са подбрани сутрешните, обедните, вечерните гласове. Това са гласове с различна характеристика. Смятам, че там има какво да се работи. Смятам, че недостигът на икономическа информация излишно изостря политическия профил на предаванията на новините понякога. От внимателен анализ се нуждаят блоковите предавания. Преди това ще подчертая една голяма грешка, която беше извършена – преместването на осведомителния бюлетин от 19,00 в 18,00 ч. Знаете, че активното слушане на радио е до 18,00 ч. Освен това да се конкурирате с телевизиите в 19,00 ч. е нереално и непродуктивно, а телевизиите същевременно не успяват да постигнат до 18,00 ч. този обзор, който може да постигне радиото в осведомителните бюлетини. По отношение на блоковите предавания, смятам, че трябва да се изчисти профилът. Смятам, че както в сутрешните, така и в следобедните предавания има натрупване, еднообразие в някои от тях. Смятам, че трябва да се подсили социалният профил на „Хоризонт до обед” – това е детайл. Един важен акцент: да се помисли как да се възстановят интегрираните предавания между регионалните и националните програми. Някога това беше моделът „Хоризонт плюс осем”, който трябва да се развие, защото се получава взаимодействие между две публики. Това подсилва значимостта на регионалните новини, дава им национално значение и най-важното – дава и рейтинг на програмите. Музиката трябва да бъде реабилитирана като равностоен

партньор, особено в блоковите предавания. Даже в някои от музикалните предавания има известна бърливост. Музиката, музикалното оформление е един важен акцент. Трябва да се помисли – и друг път сме го отбелязвали, за превеса на някои от музикалните жанрове според вкусовете на музикалните редактори. Естествено, освен жанровото разнообразие, според мен трябва да се заложи на собствени коментари и анализи, разследваща журналистика и активно, силно, разнообразно присъствие в социалните мрежи.

Един нюзрум, за който толкова много се говори, е постижимо намерение, стига той да се развие като виртуален нюзрум. Смятам, че „Хоризонт” има потенциал да заложи повече на изнесените студия, да се разшири ролята на кореспондентите и на редакция „Кореспондентска мрежа”. Също така за мен е неубедителна практиката на колективните кореспонденти, тъй като се получава, че едно анонимно лице, а не персонифицирана фигура, подава информация от регионите. Това е тема, която може отделно да се разглежда. Качеството на звука. Виждам тук колегите. Прекалено много се залага понякога на мобилните телефони.

Програма „Христо Ботев” – една уникална програма, която дава съдържание с изключително високо качество и стойност. Тя трябва да запази приоритетите си върху класическите жанрове и също така да може да разположи това автентично, уникално съдържание в социалните мрежи. Смятам, че в програмата недостатъчно присъстват репортажите, репортерските разкази. Също така недостатъчно място има публицистиката. Програмата има много голям потенциал да се конкурира със социалните мрежи, с новите медии и има потенциал да работи с Бинар. Също така има възможност да работи по проекти. Смятам, че трябва да се засили репортажният дух в сутрешното предаване „Нашия ден”, което е информационен гид, и да се разработи следобедна линия, която да е репортажно-коментарна от типа „Къде, кога, какво?”. Най-важното е да се привлече младата публика чрез игрови познания, чрез повече познавателни предавания. Има удивителни неща в Златния фонд. Те могат да се изкарат в програма „Христо Ботев”.

По отношение на музиката искам да отбележа, че това, което наричам „ефирен подкаст” – съчетаването на историята с музиката, тоест композитора, произведението, епохата, може да привлече по-активно и неизкушените слушатели към програмата. Смятам, че програмата се нуждае от инфлуенсъри в социалните мрежи, за да може това съдържание активно да бъде пренесено в мрежите.

В Радио България според мен основен проблем е демотивацията, липсата на обща визия, обезличаването. Смятам, че програмата може да се развива като интернет радио и нататък с модели онлайн и ондеман (On demand), интерактивен подкаст, също така да се развива като подкаст и синокаст, като светлинното излъчване бъде насочено към определени райони, а същевременно внимателно се изучават вкусовете, навиците и очакванията на аудиторията в тези региони, говоря и за райони в чужбина. Смятам, че Радио България има потенциала да атакува социалните мрежи в чужбина, не и у нас. Мисля, че тя може да работи съвместно с чужди медии, включително по проекти, да прави мониторинг на чуждите издания за програмите на националното радио, включително да предлага платено съдържание за други медии. Интернет радио България трябва да обърне особено внимание на програмите за турски език. Според мен в момента те имат нужда от активна промяна, тъй като са еднакви за населението от едната и от другата страна на границата и активно да се прехвърлят към новите технологии. Изобщо смятам, че е необходим един нов обществен договор за изграждането на имиджа на България в чужбина и Радио България трябва да бъде част от този публичен диалог, за да се види характерът и съдържанието на

тези програми. Регионалните радиостанции смятам, че имат добър потенциал да запазят позициите си на регионални информационни медийни лидери. Имат възможност да се превръщат и по-нататък в силни продуценти на регионално съдържание, имат възможност да работят и по крайгранични и регионални проекти.

Смятам, че интернет сайтът и програма Бинар ще се развият като хибридни кросмедийни и мултимедийни платформи. Знаете това, което беше направено преди. Част от него трябва да се развие много по-активно, да се възстановят живите видеоизлъчвания.

По отношение на музикалните състави, има остра необходимост да се промени мениджмънтът, изобщо подходът към тях, както и репертоарната политика. Да се създаде продуцентско-импресарски център, който да поеме продажбите на музика в порталите навън. Правили сме го, знаем, има добре създадена практика.

По отношение на технологичното развитие, изпреварване на тенденциите – това е главният акцент. Създаване на център за развитие на нови технологии. Най-важното е, че програмата на техническата дирекция трябва да осигури присъствието на радиото навсякъде, по всяко време, на всички медийни платформи.

Според мен е необходима стратегия за външните предавания, корекция в предавателната мрежа, изградена преди 10 години. От ъпгрейт и специализиран одит се нуждаят както делет, така и сървърната база. Виждате, че те забиват, потенциалът им е изчерпан, дори ресурсът, който беше създаден преди няколко години. Положението е тревожно.

Акцент върху визуализацията, върху стриминг услугите и продукциите по заявка – това е бъдещето на тази дирекция. Тя трябва да осигури постоянен и непрекъснат мониторинг както на аудиторията, така и на работата на отделните структури.

Болен въпрос е финансирането, една изключително важна тема. Смятам, че трябва да се премине към бюджетно финансиране, като на публична дискусия се предложи вариант да се мине към допълнително смесено финансиране на обществените медии чрез такси. Мимоходом отбелязвам създаването на Фонд за програмно развитие, за да се систематизира работата по проекти и развитието на програмите. Има натрупан бюджетен дефицит, който ако се задълбочи, ще създаде тревожни тенденции в бюджетната политика. Има реално изоставане на заплащането на труда в обществената медия. Затова един от пътищата да се промени това обстоятелство е допълнителното материално стимулиране (ДМС). Да се анализира къде и какви възможности има в тази сфера. Смятам, че също така трябва да се прегледа съотношението между административния и програмния персонал. Да се мотивират хората чрез системно атестиране, снимки на работното място, вътрешни реформи. Най-важното е да се увеличи кадровият потенциал и капацитет за работа по проекти. Динамична оценка на рисковете. Заедно със синдикатите да се направи експертиза и се търсят поправки в трудовото законодателство, така че да се регламентира и категоризира трудът на всички работещи в радиото.

Смятам, че обществената мисия на БНР трябва да влезе в новия ЗРТ. Активната страна трябва да бъде радиото. Да се направи 10-годишна програмна стратегия на БНР като обществен доставчик на радиоуслуги. Необходимо е да се постигнат партньорски отношения и средносрочна договореност с „Музикаутор” и „Профон”, за да не се допускат повече такива инциденти. Най-важното: държавата, политиците трябва да се освободят от усещането, че излишно финансират БНР, тъй като ценностната система на българина и цялата памет, която се създава като културна и обществена памет, се записва, съхранява и възпроизвежда от националното радио. Благодаря Ви за вниманието.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Тодоров. Господин Атанасов, имате думата.

Иво Атанасов: Благодаря Ви, госпожо Председател. Уважаеми дами и господа, уважаеми господин Тодоров! Аз съм гласувал два пъти за Вас, въпреки че от това нямаше особена полза, тъй като гласът ми оставаше самотен, но това същевременно показва, че познавам в детайли Вашите възгледи за управление на обществена медия, включително и концепцията, с която сега се явявате пред нас, и не просто я познавам, но на два пъти съм дал висока оценка на това, което представяте пред нас. Поради това ще се ограничи в своето изказване. Имам два кратки въпроса. Единият е свързан с новинарския час. В следващите две концепции, които ще разглеждаме утре, това се разглежда като много сполучлива находка, като голям плюс за програма „Хоризонт”, а същевременно Вие казвате, че по този начин радиото престава да бъде слушано, не знам на каква база го твърдите, тъй като то се слушало до 18,00 ч., след което вече аудиторията преминава към гледане на телевизия. Въпросът ми е: смятате ли да върнете вечерния осведомителен бюлетин във времето, в което беше преди да се пусне този новинарски час? Другият ми въпрос е свързан с плурализма. Знам Вашите възгледи. Същевременно тук колегите знаят, че през целия мандат на господин Велев се опитвах да получа от него някаква база, въз основа на която се вземат управленските решения, свързани с плурализма, и така и не доживях този момент, с изключение на последния отчет, в който той ни показва една регистрационна карта за вътрешен мониторинг за политическите реакции и коментари след европейските избори по „Хоризонт” от 27 май до 9 юни. Това, за което говорихме три години, вече всъщност се прави, а може би се е правило през целия мандат, но това не стана ясно през целия мандат на господин Велев. Тук предаване по предаване са сочени Александър Сиди от ВМРО, Иванчева – независима и т.н. Има и някои грешки, например политологът Иво Инджов е писан десен и т.н. Въпросът ми е: във Вашите два мандата имаше ли такава възможност да вземете управленските си решения и да преценявате плурализма новинарските емисии, в актуалните предавания на икономическа и политическа тема на база на такива регистрации, на база на емпиричен материал, въз основа на който да вземете своите управленски решения? И ако не е имало, смятате ли, ако станете генерален директор, да правите нещо подобно – такава статистика, за да можете да докажете, че има баланс, а не някак си това да го говорим наизуст или да смятаме, че журналистите, да, те да са достатъчно подготвени и балансирани, но трябва все пак да има някаква база, на основа на която да измерваме плурализма и да можем да правим своите изводи. Как ще наблюдавате спазването на плурализма? Благодаря.

Валери Тодоров: По отношение на новинарския час аз по-скоро отбелязах друго обстоятелство, че трябва да върне осведомителния бюлетин вместо в 19,00 в 18,00 ч. Това е разбираемо за всички колеги. Радиото успяваше да изпревари всички останали медии и дори беше активно цитирано точно заради своевременната обобщаваща жива картина от деня, докато в 19,00 ч. вниманието вече е насочено към телевизията. Изследванията, които сме правили като част от социологически проучвания, и други изследвания на аудиторията, показват, че радио се слуша активно до 18,00 ч. и очакванията на публиката в следващите часове се пренасят повече към развлекателната част. Затова сме прехвърлили там музика. Разбира се, винаги сме казвали, че праймтаймът и вкусовете се формират. Аз не се решавам да определям съдбата на предаването „Новинарския час”, но се получава така, че то създава новини, условно казано, но те не са новините на радиото. Коментарът изпреварва самите новини. Ако осведомителният бюлетин е в 18,00 ч., тогава

съдържанието на „Новинарския час“ става естествено продължение на акцентите от деня, които е подала самата програма „Хоризонт“. Това е едната особеност. Много изследвания са направени. Действително радиото сменя активната си аудитория след 19,00 ч. с подсилено очакване за музика и по-леки предавания. Вниманието се насочва към телевизията, към филмите, към осведомителните бюлетини, които колегите подават като картина. Колкото до това как се вземат решенията, тук има колеги, които знаят как се вземат решенията. Аз винаги съм искал експертизата на поне двама души дори в неща, в които съм убеден. Диалогът в медията винаги е бил максимално широк поне в периода, в който съм управлявал националното радио. Не съм налагал свои решения. Затова поставям въпроса за работата на редколегиите. Те са добър лакмус, добър термометър на настроенията, нагласите, тъй като колегите не само слушат, но са и вътре в информационния поток и в кухнята на работата могат по-активно да поставят проблемите и да търсят решения. Смятам, че трябва да има баланс. Преди време беше изказано становище, че балансът трябва да се търси в рамките на 24 часа. Според мен това създава много големи рискове. Трудно е да се постигне баланс, но плурализъм не е проблем да се постигне. Когато имате основните гледни точки и представяте събеседниците съотносимо според значимостта на темите, силите или тенденциите, които те представят, няма проблем. Когато обаче върху една гледна точка се наложат още две и те са сходни, тогава имаме реален проблем с плурализма. Моето становище относно нарушението на балансите и плурализма е, че те трябва да се постигат в рамките на отделните модули, линии, и като цяло в 24-часовата програма. Не можем да мерим в сантиметри, но ухото на слушателя и нашето ухо веднага улавя разликите. Затова аз подчертавам: диалог, диалог с колегите, диалог с творческите екипи, диалог с административното ръководство, така че изискванията на Закона, редакционните правила, профилът и концепцията на самите предавания, съобразени с всички тези особености, да бъдат спазвани стриктно от всички колеги. Знаете, че точно на тази база в предишни мандати възникнаха остри конфликти. Доколкото си спомням, по време на моето управление такива проблеми не са възникнали.

София Владимирова: Господин Тодоров, завършихте ли? Да. Госпожо Еленова, заповядайте.

Розита Еленова: Благодаря Ви. Господин Тодоров, благодаря Ви за това участие. Какво не успяхте да ни кажете относно тези три пункта, които бяха разклатени през последните три години – радио Бинар, радио България и музикалните състави? Това е единият от въпросите ми. Какви ще бъдат Вашите действия относно повишаване квалификацията на работещите в радиото? Мислите ли, че е необходимо да бъде направена нова стратегия за развитие на обществената медия? Вие засегнахте този въпрос. Давам възможност да продължите. Засягате в цялостната си концепция темата за интернет пространството и присъствието на радиото. Как виждате Вашите действия в тази посока? Споменавате за присъствието на инфлуенсъри в социалните мрежи или може би въобще в цялостната подредба. Този въпрос за мен е интересен? Темата за рейтинга също ме вълнува. Вие споменавате, че програма „Хоризонт“ може би е на шесто място. Вие имате данни?...

Валери Тодоров: Правя предположения въз основа на данни, които съм наблюдавал. Не твърдя, че те са най-достоверните. Според мен, за да се уточни този въпрос, трябва да се види съвпадането на социологически и пийпълметрични данни, и то от различни агенции. Не бих искал да се правят спекулации и да се прави класация, без да разполагаме с достатъчен анализ. Извинявайте, че веднага отговарям, но трябва да се прави непрекъснат системен анализ. Ние с колегите сме го правили постоянно на определен период от време.

Всеки месец сме имали пълен анализ не само за рейтингите на националните, но и на регионалните програми, тъй като има особености. Правили сме детайлни проучвания на позициите на регионалните радиостанции.

Розита Еленова: СЕМ полага усилия преди конкурс кандидатите да имат цялостна картина, защото както е важна финансовата такава, така е важен и рейтингът. И затова проверявам дали кандидатът има някаква яснота в тази посока. Следващият ми въпрос е, тъй като не зная при предишните Ви мандати как сте комуникирали със СЕМ, моля да кажете как виждате това общуване?

Валери Тодоров: Моля да отговоря в обратен ред. Смятам, че със СЕМ съм общувал достатъчно продуктивно. Може да е имало разногласия, но винаги сме успявали да изясним спорните въпроси. Мисля, че отчетите, които съм представял, винаги са били поет – изпълнен ангажимент, там винаги се е виждало всичко, те са публични и сега могат да се видят. В този смисъл не сме имали различия относно изпълнението на функциите и ръководството на обществената медия. Смятам, че един такъв диалог е изключително важен не само заради добрата атмосфера на работа, но и заради продуктивността на общите усилия. В края на краищата нашите цели с Вас са общи. Отговарям по отношение на рейтингите. Очевидно има рязък спад в аудиторията. Наблюдавал съм и съм чел анализите. Това са анализи, които засягат обхвата на аудиторията, навигацията за слушане и т.н., за съжаление в повечето показатели има много сериозно отстъпление. Само да напомня, че по време на моето управление програма „Хоризонт” беше с безспорни лидерски позиции, изградени само за три месеца, тъй като не заварихме програмата в това състояние. Програма „Христо Ботев” също извоюва достатъчно силни позиции, както и регионалните радиостанции. Повечето от тях излязоха на лидерски позиции в регионите. Трябва да се направи анализ на случилото се оттогава насам. Имам своя визия, но няма възможност да влезем в детайли. Според мен е изключително важно медиите да съчетават освен медийните, и обществените си функции. За тази цел се установиха концертни студия, изградиха се медийни центрове, изложбени зали, за да може заедно с културната и медийната функция медията да се изгражда като център за диалог и от това зависи в голяма степен не само рейтингът на програмите, но и позициите и влиянието на нашите медийни структури върху общественото мнение. Това са свързани процеси. Рейтингите могат да се постигнат и обхватът на аудиторията да се разширява само с енергични мерки, нови предавания, активно прехвърляне в социалните мрежи, отчитане на новата среда чрез конвергенция, чрез трансформация на съдържание. Специално искам да отбележа за програма „Христо Ботев”, че е необходимо интернет редакцията да се обособи като силна структура, за да прехвърли това изключително ценно и разнообразно съдържание в социалните мрежи. Колкото до интернет пространството, мисля, че в момента сайтът при всички позитиви, които има, не отговаря достатъчно, не показва достатъчно разнообразието на продукцията на програма „Хоризонт”. Според мен трябва да се поработи върху цялостната концепция. След като Бинар е хибридна кросмедийна платформа, която получи изключителни адмирации по наше време от Европейския съвет за радио и телевизия, беше буквално разбита, беше унищожено ценно съдържание. Колегите се опитаха да възстановят, но според мен по-скоро трябва да се върви в други технологични направления, да се засилва продукцията по заявка, да се търси взаимодействие със социалните мрежи и да се възстановят живите излъчвания. Те имаха много добра визия и бяха намерили своята публика. Там има какво да се прави. Знаете, че тази платформа беше разработена по моя авторска идея и още имам какво да кажа в тази

област. Знаете, че през последните години работя в тази област – новите технологии, медийни комуникации.

Стратегия за развитие задължително трябва да има, защото без тази стратегия ние всяка година убеждаваме МФ, правителството, парламента какво ни е необходимо. Когато има стратегия и хората, които ще планират финансирането на радиото, имат поглед върху намеренията, е лесно те да определят своята позиция, да се търси диалог и да се търси финансиране на дейностите. Тук не става дума само за пари. Трябва да видим приоритетите, свързани с обществената функция. Трябва да видим къде има изоставане. Аз винаги съм работил по този начин: равнопоставено, еднакво развитие на всички структури. Това, което има в София, това има в регионите. Иначе се получава така, че трябва непрекъснато да преодоляваш, да компенсираш проблеми, които възникват някъде. Дайте да хвърлим някъде изоставената техника. Ясно е, че Вие връщате още по-назад тази структура. Акцентирал съм именно върху този момент: едновременно, равнопоставено развитие с по-дългосрочна перспектива. Дори съвръхната база, всичко, което беше изградено като техника и технологии, на практика всички фенстудия бяха цифровизирани. Радиото имаше едно изпреварване 10-15 години, което беше стопено за много кратко време. Нямам обяснение на този въпрос.

Виждам, че колегите след мен положиха някакво усилие, но няма да им давам оценка. Мисля, че то не е достатъчно в областта на новите технологии, а там са новите публики и там е мястото, където радиото може да прехвърли онова съдържание, което е толкова търсено и ценено в ефир. Отливът на ефира се дължи, първо, на влизането в еднообразни формати, стесняването на жанровото разнообразие. За мен е много важно да се създават нови гласове, нови имена. Радиото имаше и има добра школа в това отношение. Въпросът е да се насърчат колегите. Забелязвам обаче, че дори по отношение на езиковата култура, дори по отношение на правописа има сериозни проблеми. У някои от колегите чувам диалектен говор и това в никакъв случай не е екзотика, колеги! Трябва на всеки етап колегите пред микрофон да преминават през атестиране. Това не е подценяване на качествата им. Това е тренинг, сверяване за самите тях и същевременно оценка от колегите, да се види търпят ли развитие и какво развитие. Техниката и културата на говора за радиото са изключително важни. Те са основно оръжие заедно с музиката. Там имаме проблеми. Връщам се назад, за да направя съпоставка. Ние изчислявахме с колегите, че средно около 30% от колегите за един тригодишен мандат трябва да преминат през преквалификация, така че в края на мандата да сме убедени, че по-голямата част от колегите са минали през всички необходими курсове. Става дума не само за колеги, които работят в програмните структури, но и в администрацията. Новата медийна грамотност. Никой не се е родил научен. Нещата се развиват. Няма обидно дори понякога елементарни неща да се преговорят. Един добър опит в това отношение е вътрешната школа, която беше създадена. Разбирате, че всеки от колегите вътре има различно ниво на опит и съответно предава на колегите различна степен от своето ниво. Според мен е необходим по-сериозен подход с включване на външни ресурси.

По отношение на Радио България. Дълги години с колегите сме работили стая срещу стая. Знам в детайли проблемите там. Има много въпроси, свързани с начина на работа. Радио България ще се развива като интернет радио България с използване на новите възможности на технологиите. Смятам за прибързано да закриваме тази програма, по-скоро има нужда от публичен диалог как точно да изглеждат такива програми, към кого да бъдат адресирани. Тук разговорът трябва да е с Външно министерство, включително с

политиците, с неправителствения сектор, за да видим какви са проблемите и какво може да се прави. България е заинтересована да създава нов имидж за себе си навън, и то на много езици. Бих отбелязал, че дълго време се спореше за съществуването на една арабска редакция. Видяхте какво се случи в арабските страни. Радиото закри тази редакция, по-скоро не стигна редакторски капацитет. Някой подсказа, че има нужда от редакция на китайски език. Аз не отивам толкова далеч. Смятам по-скоро, че броят на езиците, начинът на работа в тази редакция трябва да бъде поставен на други технологични релси. Най-важното е, че трябва да се търси публичен диалог, за да не сме сами, да не решаваме вътрешен проблем, а да търсим общия проблем на обществото, така че да бъде защитен общественият интерес.

По отношение на Бинар Ви отговорих. Напоследък трябва да признаем, че там по философията, по начина на работа в тази платформа беше направено доста, беше възприет модел, който използва ВВС. За мен тя трябва да осигури навигация като платформа и към другите ресурси на националното радио. Навремето много трудно бяха съчетани аналоговите, интернет и цифровите технологии. Оказа се, че няма специалисти. Видео инженерите казват: „Ние сме до тук“, аудио инженерите – дотук, и изведнъж се появява едно средно поле. Синергията в технологиите е много важна. Смятам, че с един много малък ресурс, който съществува, тази програма може да изглежда по друг начин – като културна диалогова платформа за поколението между 18 и 40 години.

По отношение на третия акцент за съставите, смятам, че трябва да се създаде продуцентско-импресарски център. В интерес на истината, такъв имаше. Той да поеме организацията на турнетата. Затова възстановихме и концертните студия, регулирахме ги, екипирахме ги с нова техника, за да може съставите да бъдат и домакини на концерти, които организира националното радио или са прояви на регионалните радиостанции.

Мисля, че имаме много сериозни успехи. Това даде възможност и за външни, медийни партньорства. Бяха търсени съставите, беше по-активна работата на диригентите. Надявам се, че тази инерция не е изгубена. Не знам причините. Може би мотивацията е финансова. Не съм задавал специално този въпрос, но свиването на активността на съставите е проблем за мен.

Искам да кажа, че дейността им винаги е била регламентирана и финансирането винаги е било в рамките на около 10%, но не до 10%. След всички тези протуберанси ако отбележим, че те присъстват в Закона, не е най-голямото постижение, но е важен акцент като усилия на ръководството. Смятам, че има много възможности да се активира и участието им в програмните дейности, особено с изнесените студия съвместно с програмите, самостоятелни концерти и търсенето на други партньори. Интерес към съставите, изобщо към музиката има. Като човек, който от известно време е извън тази сфера, но съм бил консултант на повечето водещи музикални институции в страната виждам, познавам този пазар и съм убеден, че там също има поле, в което може да се работи. Благодаря Ви за въпросите.

София Владимирова: Господин Тодоров, ако правилно разбирам, Вие сте за смесен модел на финансиране? Бихте подкрепили модел от държавни такси и от собствени приходи?

Валери Тодоров: Не, плюс бюджетното финансиране.

София Владимирова: Тоест бюджетно финансиране плюс собствени приходи?

Валери Тодоров: Фактически аз предлагам да се реанимира диалогът за въвеждане на обществените такси. Смятам, че примерно 10 лв. като годишна такса няма да натежат на

джоба на данъкоплатеца, всички ние сме точно такива, но за сметка на това ще се отвори ресурс, който може да бъде използван за дофинансиране на обществените медии. Знаете, че Фонд „Радио и телевизия” не работи от години, въпреки че беше запазен в закона.

София Владимирова: Не от години, той никога не е работил на практика.

Валери Тодоров: Да, така стана, но той съществува и там също може да се търси вариант, за да се финансират по-важни обществени проекти и в другите медии.

София Владимирова: Какво е Вашето виждане за обществената мисия на обществените медии? Нуждае ли се тя от предефиниране, от преформулиране? Тук говорихте много за новите технологии, за новия свят, за новите потребители.

Валери Тодоров: Мисля, че има нужда от преформулиране на мисията, тъй като някои от представите, които някога съществуваха и бяха заложени в обществената функция, например спортът, който премина изцяло в търговската сфера, той вече не се смята за обществена функция. Тъй като европейските директиви позволяват съобразяване с националното законодателство, мисля, че първо може да се проведе по-широка дискусия как аудиторията, неправителственият сектор, институциите си представят нашата функция. Върху това ние можем да изведем акцентите, като, разбира се, остават огромни нерегламентирани полета – в интернет, в новите комуникации, новите технологии, където функцията на националното радио също трябва да бъде заложена, така че да бъде разпознаваема. Виждате, анонимността, свободата на действие, нарушаването на права, на законови изисквания се позиционира именно върху липсата на регламентация. Затова от една страна инициатива на БНР и БНТ трябва да бъде да се форматира по нов начин обществената функция. От друга страна, смятам, че от Ваша страна може също да се влезе в обща визия – как Вие виждате тази функция в диалог с другите регулаторни органи. Всичко това да влезе в тази 10-годишна стратегия, за която говоря, за да видим в какви етапи и с какви темпове може да се имплантират тези нови изисквания.

София Владимирова: Много или малко е бюджетът на радиото в настоящия момент?

Валери Тодоров: Бих казал, че е достатъчен на този етап, но задържането на финансирането на обществените медии създава рискове. Затова предвид на това, което казах и преди – натиска върху публичните финанси, смятам, че трябва да се търсят и допълнителни ресурси. Разбира се, в радиото има и вътрешни резерви, които трябва да се огледат внимателно, но най-главното е да се търсят партньорства, работа по проекти. Спомням си, че с екипа, с който ръководехме радиото, работехме по 4 големи проекта. Виждам, че по единия от тях финансирането е паднало в пъти. Това е възможност за допълнително възнаграждение на колегите. Не е добър знак. Затова трябва да се работи по национални, международни проекти, има такъв потенциал. Примерно в радио България имат чудесни контакти, някои от тях имат и много добри идеи и виждания. Радиото има изключително разнообразно съдържание, което може да бъде добра основа за работа с колеги по проекти.

От една страна, смятам, че бюджетът на радиото трябва да търпи развитие. Стратегията, за която говорих, трябва да формулира тази необходимост. Има следната особеност, за която и преди съм говорил. Ако Вие увеличавате програмните часове, намалявате стойността на час програма, защото бюджетът остава същият. Когато работите по проекти и искат от Вас тази себестойност, средствата, които постъпват по проектите, са по-малки на база на тази падаща себестойност заради увеличаващия се час продукция. Затова говоря за резултатно, програмно обвързано финансиране. Нека да видим какво правим, как се финансира, за да можем да участваме равностойно не само в национални проекти, защото националното

законодателство е по-различно, но и в международни проекти. Когато сме подавали информация, са ни казвали: „Дайте ни час програма”. Ние започваме да изчисляваме по наша методика колко ни струва разпространението, производството, труда на всеки и т.н. Това е сериозен разговор, който трябва да бъде проведен, за да може индивидуалното възнаграждение на всеки да е обвързано с неговия труд, натовареност. Сега се получава, тъй като няма възможност да се плати извънреден, нощен или друг труд, се търсят пропуски в законодателството, така че или да се минимизира, или да не се плати, защото няма откъде.

Тази практика не е добра. Не е добре да създаваме изкуствено тавани. Колегите знаят, че лично аз никога не съм споменавал думата „икономия”. Започнем ли да икономисваме, значи вече сме обеднели. По-скоро да гледаме напред, в развитие. Това е смисълът: това, което аз и колегите излагаме като виждания, да се събере. Винаги съм казвал: нямам нищо против да се използват идеи, които съм изразил. Важното е да бъде в помощ на такава по-сериозна визия за развитието на обществената медия. Когато определим кои сме, ще знаем какво искаме и ще убеждаваме другите. Ние трябва да защитим позицията на обществените медии.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Тодоров. Госпожо Жотева, заповядайте.

Бетина Жотева: Какво още трябва да се промени в ЗРТ? Сигурна съм, че имаш предвид още много неща, защото откакто съм в СЕМ, чакам някой да го промени, никой не го пипа.

Валери Тодоров: Аз бих Ви представил цял списък. Трябва честно да признаем, че Законът е безкрайно остарял. В някои от практиките и областите той е абсолютно неработоспособен, нежизненоспособен. На всичко отгоре, защото не предлага развитие, бих казал, че той умъртвява някои добри практики. Много закъсня развитието на Закона. Или трябваше да се въведат по-радикални поправки, свързани с европейските директиви. С това непрекъснато изоставане на въвеждането на европейските директиви, фактически в момента, в който приемем и въведем директивите, вече има нова директива. Още не сме имплантирали старата, вече влиза новата, която отменя предишната. Законът е толкова стар, а на 3-4 години влизат нови европейски директиви. Виждате колко е динамично в областта на комуникациите и в медийната среда. Ако продължим с това темпо, се безпокоя, че не само обществените, в един момент всички медии ще станат излишни, както се получава.

Искам да подчертая и нещо друго: колкото по-нисък е прагът на заплащането във всички медии, толкова по-високи ще бъдат зависимостите в тях. Нека не смятаме, че на един водещ заплатата била 8000, пък на други е 800. Когато всичко става обосновано, когато е ясно, че има звезди, има и пчели, но когато медът намалява, тогава вече всички трябва да си зададем въпроса защо се случва. Обемът на медийния пазар не се увеличава, не се увеличават обемите на рекламата, отслабва интересът изобщо към медийното влияние. Виждате, че в ролята на медиатори вече доста активно влизат политици, доста активно и успешно бих казал. Ако не вземем мерки, в един момент, не дай боже, може да се окажем излишни. Има подмяна на професията.

Бетина Жотева: В тази връзка искам да прочета част от изследване на „Форбс”. Пише, че за 2012 г. 70 млн. души са слушали подкасти, тоест за една година броят на слушателите на подкасти се е увеличил с 45%, като тяхната възраст е между 18 и 34 години. Най-голям е скокът обаче при хората между 25 и 54 години – над 31%. Какво правим при това?

Валери Тодоров: Създаваме новата аудитория, тоест да прехвърляме съдържание към новите мрежи. Видяхте експеримента с роботизираните говорители. Създава се един робот, който залагате му Вашия образ, Вашия глас, може да съчетаете визията с гласа и той започва да моделира ситуация. Когато обаче се включи вторият робот, какво се случи? Оказа се, че те си изработват система за защита? Създават неорганизирана общност и започват да противодействат на останалите, току виж произвели фалшиви новини. Затова дифузията на идеи, активната медийна среда, създаването на нова публика, активното прехвърляне на качествено съдържание в мрежите се превръща в залог за съществуването и успеха на обществените медии. В крайна сметка то отива към ценностната система на българина. Ние сме тези, които съхраняваме тази памет, ние създаваме тези ценности. Ако не бъдем подкрепени, значи...

Бетина Жотева: Забелязвам в няколко концепции, че трябва да се ребрандира. Кое да се ребрандира?

Валери Тодоров: Някога в медиите процесите бяха като в козметиката: колкото по-дълго стои една марка, толкова повече фенове набира. Виждаме обаче, че в новата медийна среда някои от брендовете бързо остаряват. Тук не говоря само за сигналите. Видяхте какво се случи с тях. Нека да кажа, че някои от тях не са изключително добри. Затова когато навремето предприехме мерки в целия спектър от промени, предавания, техники, технологии, ключова беше смяната на лого типа, на сигналите, на цялата опаковка. Необходимо е периодично да се извършва това, защото привлича нова публика, създава усещане за промяна. Разбира се, то не бива да бъде и самоцелно, тоест да се достигне до насищане на идеи и намерения и тогава се пристъпи към такава стъпка. Не „Това не ни харесва, дайте да го сменим!“. Най-важното е да се вкарват нови предавания. Когато вкарахме 15 нови предавания в програма „Хоризонт“, повечето бяха музикални, и 14 нови предавания в „Христо Ботев“, публиката даже не забеляза, тя го прие. Следователно когато успееш достатъчно активно да наложиш една марка, получава се. Затова ще напомня, че за мен праймтаймът е този, който ние създаваме. Може да е в 20,00 ч., но като знаеш, че това е предаването, което искаш да чуеш, ще го следиш и чуеш.

Бетина Жотева: Благодаря.

София Владимирова: Госпожо Димитрова, заповядайте.

Ивелина Димитрова: Много от важните въпроси бяха зададени. Вие отговорихте доста изчерпателно. Самата концепция също е доста обстойна. Презентацията Ви беше също изключително изчерпателна. Като цяло, много амбициозна концепция, с поглед далеч в бъдещето. Предвиждате едновременно и равнопоставено развитието на линейни и нелинейни технологии и БНР да се превърне в технологичен лидер – не да догонва, а да изпреварва. Това е пътят – въвеждането на нови технологии, стъпването на нови платформи. Задавам въпроса: това са скъпи неща. Няма ли да попаднете в капана на дефицита? Ще Ви стигне ли ресурсът? Искате смесен тип финансиране. За това е необходима законодателна промяна и широка обществена дискусия. Няма как тази промяна да стане твърде бързо, дори да се приеме. Това означава ли, че ако това не се случи, всичко в концепцията ще бъде ли изпълнимо? Възможно ли е на някакъв по-късен етап Вие да преосмислите и да има по-ясни приоритети, защото ми се струва, че има много от всичко, особено по отношение на супер технологичната модернизация, която предвиждате във всички аспекти. В същото време казвате, че в битката с технологията съдържанието е водещото, което означава, че ще развивате съдържанието. Ще Ви кажа защо задавам този въпрос. Защото се притеснявам след три години мандат тук се чува

доста тревожни данни – за прогнозен дефицит, за задължения към Столична община. Днес имаме отново писмо от синдикални организации. Повечето от въпросите обаче бяха застъпени тук. Те поставят въпроса, че има колеги журналисти с 600 лв. заплата. Въпросът, който си задаваме, е: след три години да не се окажем с обеднели журналисти и обеднели програми, а да има супер технология?

Валери Тодоров: В никакъв случай.

Ивелина Димитрова: Това е един от въпросите, които си задавам, Вие ще отговорите. Предвиждате ли сериозни програмни промени. Разследващ формат би бил приоритет, като част от обществената мисия. По отношение на предавателната мрежа, имате ли някакви намерения оттам да дойдат някакви икономии? Кои ще са Вашите показатели при отчитане на резултатите от дейността: рейтинг, собствени приходи от реклама или изпълнение на обществена мисия? Ще има ли диференциран подход при изпълнение на различните видове програми? Знаем, че предавания със силна обществена мисия и функция са по-специализирани и там трудно се постига успех.

Валери Тодоров: Някои успяват.

Ивелина Димитрова: Това е добре. Какъв подход на управление ще прилагате – централизиран, или ще делегирате права и отговорности? Структурата вероятно сте се опитали да я представите по-детайлно. На мен ми се вижда по-обемна. Доста нови неща ми се струват, или не?

Валери Тодоров: Не.

Ивелина Димитрова: Добре. Просто така ми изглежда, очевидно е по-детайлно описана. Това са въпросите ми засега. Телевизия в радиото. Ще развивате радио с визия. По отношение на кореспондентската мрежа също – още малко конкретика.

Валери Тодоров: Първо, радиото беше технологичен лидер. Аз отбелязвам значително изоставане и нямам обяснение защо толкова скоростно се получи всичко това. Досега в практиката си на отчитане, както ще обърнете внимание на отчетите, които са публични, аз пиша: поет ангажимент – изпълнен ангажимент. Бъдете спокойна. Досега не съм ревизирал в онова, което съм защитил, нито едно свое намерение. Надявам се, че няма и да ми се случи. Разчитам не само на своя опит, но и на реална оценка на ситуацията, както и на колегите, с които винаги съм работил в диалог. Винаги сме обсъждали и предварителните намерения. За мен е изпълнимо всичко, което съм заложил тук. Няма нито едно намерение, което не е изпълнимо. Мога да го докажа. Разбира се, когато съм отбелязал необходимостта от разнообразие и нови формати, няма много нужда да се влагат много средства, допълнителни средства. Това, което предлагаме, е в рамките на този бюджет. Искам да кажа, че постигнахме технологическо лидерство и предимства в период на най-тежка икономическа криза. Бинар, който излъчва в момента, беше създаден, без да има отделно, специално финансиране. Без такова финансиране пуснахме 56 нови предаватели, копирайки донякъде опит на колегите от частните медии, тъй като стана ясно, че не може да се развиват големи мощности, трябва да се покриват най-кризисните райони. Тази предавателна мрежа обаче се нуждае от настройка. Това също е динамична среда, да се види има ли резерви. В никакъв случай нямам намерения да съкращавам предавателна мрежа, за да постигна икономии в тази област. По-скоро да се направи ревизия къде какво как се покрива, има ли дублиране, има ли нужда да се пренесат според лиценза, но има възможност, ако някоя от програмите се нуждае от допълнителни резерви, може да се прехвърли мощност от едната към другата програма. Според мен има някои региони, където може да се препланират мощностите на програма

„Хоризонт” и програма „Христо Ботев”, както и на регионалните центрове. Някога те имаха по един предавател, сега имат по 3-4 повече, но трябва да се види кой как работи. Аз пътувам, тъй като съм бил директор на радиоразпръскване. Разпознавам проблемите, които има в момента при мониторинга на предавателната мрежа. Там има какво да се работи, но в никакъв случай няма да търсим самоцелни икономии. Навремето заедно с телевизията плащахме по 15 млн. Още с първата ревизия на намеренията вече плащахме 8 млн. като такси за предавателната мрежа. Едновременно с това инвестирахме собствени средства на БНР – подчертавам – за разпознаемостта на програмите, за монтирането на предаватели в определени райони. Това, което беше постигнато, беше без да искаме допълнително финансиране. Имаше един период, в който бюджетът на радиото беше по-висок, той беше кратък период, но онова, което се направи, беше достатъчно резултатно, за да убеди колегите, че парите не са хвърлени на вятъра. Подходът ми на управление винаги е бил диалогичен, с всички. Тук са колегите, могат да задават въпроси. Никога не съм се притеснявал да сляза да говоря с колегите, включително на летучките. Казват едно, аз, като генерален директор ще отбележа друго и нека помислим аз ли бъркам, Вие ли бъркате и къде е проблемът. Общи събрания, диалог, открити въпроси. Тук с колегите няма какво да крием. По отношение на телевизия в радиото – става дума за Бинар. пресилено е да говорим, че ще правим телевизия. Чудесно знам откъде започва телевизията и къде свършва радиото. Снимано радио правят доста канали, нямам намерение да правя точно това. По-скоро Бинар е интересен продукт, който ще се гледа по друг начин и да се направи така, че да е по-близък до новия тип комуникация и социалните мрежи.

Кореспондентска мрежа. Искам да развия мисълта защо съм против колективните кореспонденти. Представете си, че възникне проблем. На кого да звънна? Ще звънна в радио Шумен или радио Варна. На кого ще звънна – когото уцеля. Който е свободен в момента, отива, но нито знае за какво става дума, нито ще разбере след края на събитията. Като кореспондент работех в чужбина. Преминах през цялата стълбица на професията от репортер нагоре. Това е персонифициран ресурс. Кореспондентът има тежест, той е представител на програмата. Той задава въпрос, решава проблемите на програмата и затова трябва да бъде разпознаваем. Затова от колективните кореспонденти, както виждаме, някои от колегите се справят по-добре, други се справят по-слабо, но остават неизвестни в ефира на програмата. Те може да са били разпознати в регионалните програми, но в националната не са. Затова смятам, че кореспондентската мрежа е един продуцентски център, двустранна връзка. От една страна, кореспондентите заявяват темите и събитията, които те смятат за важни, от друга страна, кореспондентският център, който сверява нещата с програмните приоритети, също задава теми. Този диалог трябва да се осигури със структура. Тя беше свалена, не знам мотивите. Това е много сериозна тема – за собствените източници на информация, с която радиото винаги е било силно и се е гордеело. Смятам, че тази линия не бива да бъде подценявана и редуцирана по някакви съображения. По отношение разнообразието на програмата казах, че не зависи от финансирането. Има репортери, които днес ще направят 10 събития. Питам: защо другите не могат да направят пет? Да не задаваме въпроса: защо звучи 10 пъти този репортер, а трябва да питаме: кой ще събуди другия? Не да убием активността, а да създадем нови активности. Такъв е бил моят принцип. Не искам да гледам назад какво се е случило преди. Казвам какво може да се случи сега. Да критикувам, да правя разбор на пропуските на колегите няма никакъв смисъл. Дайте да видим отгук нататък какво можем да

направим. Някога радиото беше в доста тежко състояние, но за период от 3-4 месеца доказах, че може да изглежда по друг начин. Готов съм да го докажа и сега, като говорим за предизвикателства. Проблемът зависи от Вас. По отношение на приходите, има много възможности да се работи, както казах, по проектите може да се търси допълнително финансиране, като всяка от структурите има свои възможности, всеки от колегите има такива възможности. Въпросът е как да се съчетае общата заинтересованост с личната заинтересованост на всеки. Също има достатъчно ясни модели, затова подчертавам необходимостта да се създаде Фонд за програмно развитие, имаше такъв, който да стимулира търсенето на такива проекти, разработването на такива проекти. Средствата могат да се отделят от самите проекти. В тях има предвидени такива пера, за да бъде подпомогната естествената активност с финансова активност. Обществената мисия се гарантира чрез разнообразие от програми, жанрове, гледни точки и т.н. Част от обществената мисия е и гарантирането на добро заплащане. Ако не успеем да убеждаваме и да развиваме трудовите възнаграждения на колегите, и самите ние не можем да изпълним обществената мисия. Това е обща позиция. Затова смятам, че със синдикатите трябва да порботим и да лобираме заедно и сред по-големите работодатели, и сред синдикатите и техните ръководители, за да може да се създава нова среда. Има подценяване на труда на журналистите и работещите в медиите, сериозно изоставане. Ето, сега се увеличиха заплатите на лекари, медицински сестри, на учители. Заплатите в радиото са под това ниво. Някои са вече на ръба на минималната работна заплата.

Има вътрешни резерви. Някои акценти съм отбелязал в концепцията. Има начини, първо, да се прегледат всички вътрешни резерви и също да се търсят и външни възможности.

Ивелина Димитрова: А показателите, по които ще отчитате резултатите, ефекта от работата, от дейността, от предаванията, освен рейтингите? Има ли такива показатели?

Валери Тодоров: Да, рейтингът е външната страна. Въпросът в рейтинга е какво точно отчитаме – обхвата на аудиторията, таргет групите, значимостта и т.н. Тук има специалисти в тази област. Госпожа Еленова е специалист в тази област. Аз виждам рейтинга като един вид фактор, в който отчитаме не само на кого говорим, какво говорим, в кои обществени групи сме значими, важни, кой ни слуша. Нас ни слуша активна, успяла публика, която търси информацията, която прави съзнателен избор към нашите програми. Това не са музикалните формати, музикалните радиостанции. Както виждате, публиката свободно сърфира от един формат в друг, дори в музикалните радиостанции. Тук трябва да осигурим разнообразие на жанровете. Смятам, че има много сериозен проблем с музикалните редактори на новото радио. Музиката, като музикално оформление и музикалните предавания се нуждаят от сериозен анализ. Има спад, има отлив на аудиторията. Всички, които слушаме, знаем, че това, което слушаме и звучащото в ефир не винаги съвпада. Вкусовете са различни, но когато по-голямата част от публиката не се идентифицира с този вид музика, това не е добър знак. Има и превес на жанрове според вкусовете на някои редактори. Не познават фондовете, не работят добре с музикалните къщи. Някога специално отделихме внимание към активността, взаимната активност към музикалните продуцентски къщи, за да може българската музика да навлиза по-активно. Когато пуснем хит и българско парче, което не е достатъчно убедително, веднага се чувства разочарованието на публиката. Качеството трябва да бъде съвместна борба.

Разговаряли сме по това с „Музикаутор” и „Профон”. Ние дори с тях можем да работим заедно, не само да се изнудваме за пари кой колко ще пари и кой колко ще вземе. Навремето увеличихме заплащането към „Музикаутор” и „Профон” почти два пъти, след

което последва ново искане за още толкова! Дайте да видим, когато говорим за стандарти, европейките стандарти да са съвместими с всички останали български стандарти и да търсим общи политики, за да излезем от тази затворена общност на взаимно въртене на пари, но тях ги няма.

Ивелина Димитрова: Смятате ли, че трябва да има общо договаряне на двете обществени медии с тези организации?

Валери Тодоров: Ние сме ползвали и друга политика: заедно с колегите от АБРО сме търсили общи решения. Тъй като по друг начин се финансират обществените медии, може би трябва да се търси обща рамка на договаряне, колкото и да е различна технологията на радиото от телевизията. Смятам, че трябва да се търси принципна рамка, начин на действие, за да може да се прогнозира при какви темпове и по какъв начин може да се развива заплащането. Нормално е да се заплаща повече и авторският труд, и сродните права, но не това да става за сметка на обществените медии. Тогава казах на колегите: „Ако Вие убиете кравата, която дава мляко, ако не я храните, няма да има и мляко, значи всички ще сме зле. Затова дайте да търсим общи решения”.

Ивелина Димитрова: Само ще спомена, че има писмо до нас от синдикалните секции на БНР към Национална федерация „Култура” и КТ „Подкрепа”. Държат да бъдат зададени въпроси, на повечето от които Вие отговорихте, дори преди малко за „Музикаутор” и „Профон”, засегнахте радио България. Музикалната къща, музикалните състави мисля, че също бяха изчерпани. Те изразяват тревога за това, че при пенсиониране на служители нови назначения няма и че в най-скоро време националната медия ще остане без инженери и компютърни специалисти. Говорят също за ниското заплащане. Смятате ли, че е реалистично в обозрими срокове да има повишение на работните заплати? Може ли един генерален директор, тук признавам, че финансовата страна на нещата не е силата ми, но Вие сте били генерален директор два мандата, може ли, когато има ресурс и има някъде икономии, в перо „Работна заплата” да вдигнете по свое усмотрение заплатите? Или общественото радио, което е на бюджетна издръжка, трябва да съгласува това повишение? Аз лично имам усещането, че сериозни повишения се правят централизирано. Има такова управленско решение.

Валери Тодоров: В какъв смисъл?

Ивелина Димитрова: Вътре да не са 7, да не са 10%. Това важи за всички обществени организации, където попадат и обществените медии. Можете ли, ако имате ресурс, да решите този въпрос и да повдигнете заплатите?

София Владимирова: Времето на госпожа Димитрова завърши, но тъй като останалите колеги не използваха цялото си време, моля да отговорите в рамките на до 5 минути, за да мога да дам думата на колегите от БНР, както е по процедурата.

Валери Тодоров: Ако има пари, става лесно. Въпросът е, че не може произволно: съкращаваме пет, закриваме пет. Трябва да има приемственост в структурите, особено някои структури, които са с по-ограничена численост. Тук резки стъпки не са допустими. Разбира се, има начин да се диференцира заплащането. Колегите знаят как сме преговаряли. Когато има възможност да се даде на всички, синдикатите винаги са държали всички да получат, но когато всички получат равно, се получава още по-голямо неравенство. Защо? Защото този, който има ниска заплата, ще получи 10%, и този, който има по-висока заплата, също получи 10%, тогава разликата само се увеличава. Искане от тях резерв, база за всички и диференцирано, за да може да няма именно тези разлики. Правила сме го. Това е свързано с допълнителното материално стимулиране.

Въпросът за фонд „Работни заплати“ е труден. По-скоро виждам резервите в ДМС, където има много възможности, правила сме го. За 6 години под 30% не е паднало ДМС за някои колеги извън останалото увеличение на заплатите. Тук са колегите, могат да го потвърдят. Тук трябва много голяма гъвкавост. Естествено, трябва да се търсят и резервите, които дават възможност за допълнителни приходи – реклама, медийни партньорства и т.н. Спомням си, че когато поискахме 10% върху медийните партньорства заради административните разходи, стигна чак до омбудсмана. След това, като представихме картинката, станаха 20%, след това 30%, за да можем да рефинансираме този фонд. Трябва да кажа, че медийните партньорства се увеличиха в пъти. Подходът е много важен. Важно е да има разбиране, да има диалог със синдикатите, с програмните структури.

Искам да кажа, може би някои от колегите не са на „ти“ с този детайл, че хонорарите са също част от фонд „Работна заплата“, тоест ако ги увеличавате, пак ги вземате от един и същи фонд. Затова именно работата по проекти, търсенето на други източници на финансиране, включително съставите чрез тези допълнителни дейности, турнета имат възможност да покрият част от разходите, което пък ще облекчи натиска в друга сфера. Така чрез рефинансиране, например когато мобилните телефони и стационарните минаха в една мрежа с една ниска тарифа, икономията стигна до 40%. Трябва да се търсят и технически, технологични решения, за да се оптимизират нещата. Това да не става за икономии, а с развитие, с преоценка на това, което може да се направи. Разговорът е дълъг, мога да навляза в детайли, мисля, че има какво може да се направи, но необосновано няма как да се увеличават основните трудови възнаграждения. На каква основа? Понеже имаше спор в централни медии, много колеги казваха: „Увеличете им основните заплати“, на което отговорих: „Трудовите възнаграждения са увеличени“. Каква е разликата между трудовото възнаграждение и основната заплата? Няма разлика. Въпросът е, когато човек си види фиша, да с направи анализ кое, какво и как се развива.

София Владимирова: Благодаря Ви, господин Тодоров.

Ивелина Димтирова: И аз благодаря.

София Владимирова: Следват общо 15 минути за въпроси и отговори на колегите от БНР. Трябва да бъдете по-кратки, ако има много въпроси. Заповядайте.

Явор Стаматов (старши редактор в новините на „Хоризонт“ и водещ на „Неделя 150“): Господин Тодоров, Вие вече сте били генерален директор на радиото. Честно казано, съм неприятно изненадан от това, което казахте – определите бюджета на радиото като достатъчен и в същото време говорите за необходимостта от увеличаване на работните заплати. Можете ли да поемете конкретен ангажимент за тяхното индексване или на трудовите възнаграждения? Както искате, така го тълкувайте. Ще влезете ли в битка с политиците, защото очевидно бюджетът на радиото не е достатъчен. Това е общото мнение на колегите. Мисля, че говоря от името на всички, които работят в новините на „Хоризонт“. Ще влезете ли в битка с политиците, ако се налага? Ако се получи добро, толкова по-добре. Бих призовал и членовете на СЕМ да помогнат в тази посока, защото ако някой смята, че заплащането в радиото е добро, той очевидно не е запознат в детайли или не работи в радиото. На няколко пъти освен това бяха цитирани резултати от рейтинги, които според някои от кандидатите показват спад в доверието на „Хоризонт“. Да Ви призная, не съм член на синдикатите, нито оглавявам някои от тях, но приемам това като оценка и за своята работа, и като оценка за работата на колегите. Много бих искал да чуя кои са рейтингите, които регистрират спад в доверието на „Хоризонт“? Учудвам се, че

и членовете на СЕМ безкритично приеха тези твърдения. Последните рейтинги, с които ние разполагаме, може би Вие имате други, са от Мюнхен и на „Гард“...

Валери Тодоров: А предишните как са?

Явор Стаматов: Те са по-ниски, последните са по-високи.

Валери Тодоров: Вие за кои говорите – за предишните или за сегашните?

Явор Стаматов: Вие ще кажете за кои говорите.

Валери Тодоров: Вие кажете върху кои да концентрирам вниманието си.

Явор Стаматов: Не знам. Вие говорите за спад на доверието в „Хоризонт“. Аз питам на какво се позовавате. Ние имаме изпратени ни резултати, които показват точно обратното. „Хоризонт“ е на второ място след радио „Веселина“ по рейтинг и на първо място по доверие. Може би Вие имате други резултати, затова Ви призовавам да ги споделите с нас. Освен това още в началото, при представянето на концепцията си заговорихте, прощавайте, ако Ви изглеждам мнителен, за излишно изостряне на политическите теми в предаванията. Може ли да обясните какво точно имате предвид? Мерси.

Валери Тодоров: Ще започна отзад напред. Казах, че липсата на икономическа информация само изостря политическия профил на предаванията, тъй като във всяка политическа тема има важни икономически акценти. С това отговарям на въпроса Ви. Не сте разбрали правилно. Не е добре, защото водите новини. Разбирам въпросите Ви, произхода им, всичко останало. Вие говорихте за индексирание. Аз, като генерален директор, не съм се занимавал и не се занимавам с индексирание. Индексацията се извършва от държавата. Терминът „индексирание“ не е точен. Трябва да сте по-точен.

Когато казах, че бюджетът е достатъчен, имах предвид, че той е достатъчен на нивото, на което се намира, но подчертах, че трябва да се търси диалог, тъй като и двете обществени медии заради задържането на бюджетите са недостатъчно финансирани. Друг е въпросът в какви обеми, с какви темпове, с какви аргументи. Трябва да се преговаря, но като не преговаряш, не получаваш. И като не обещаваш. Като генерален директор не бих се присъединил към протестите на колегите, когато са против мен. Затова трябва да разговарям с тях, да излезем с общо становище, да отидем и да преговаряме с политиците, с МФ. В края на краищата правителството, парламентът са тези, които утвърждават бюджетите. За мен диалогът както с творческите екипи, така и със синдикатите е бил изключително важен. Те са тук. Може да им зададете тези въпроси. Готов съм да водя всякакви битки, водил съм ги и смятам, че въпросът не е само да водим битки, а да убеждаваме. Убеждаването става, когато се предлагат реални неща, реални реформи, реални промени. Когато имате висок рейтинг, имате и по-висока позиция в спора.

Няма да навлизам в детайли за социологическите и пийпълметричните проучвания. Влезте в тях, разчетете ги. Да сме живи и здрави, да се опрем на последните резултати от последните 6 месеца, които не са лоши, ако са верни.

София Владимирова: Други въпроси?

Станислав Троянски: Дали сте забелязали, че Музикална къща не функционира както трябва в момента? Имате ли стратегия какво трябва да се промени?

Валери Тодоров: Не се изразих точно така. Мисля, че трябва да се поощри активността на екипите, на висшите състави. Трябва импресарско-продуцентският център да предложи програма за концерти, за партньорства, за диалог. Виждате, че няма събитие, в което да не се търсят музиканти. Доста успешно някои от нашите колеги успяват да намерят възможност за себе си в частен план. Значи, биха могли да поработят повече и за съставите. Не го казвам като критика. Нека съчетаваме личните връзки, контакти, умения

с общата идея за промяна в съставите. Това засяга и репертоарната политика, и възможностите за пътуване. Някои от въпросите са финансови. Естествено, за да изнесете концерт някъде със симфоничния оркестър, не е леко финансово усилие, но мисля, че има много места, когато престижът на съставите, който е висок, може да бъде използван и да даде финансов ефект. Правено е, може да се прави. Няма време за детайли. Смятам обаче, че личната активност на всички и създаването на структура, която да предлага план за действие, е изключително важно.

Стоян Дюлгеров (председател на Синдикално дружество на Съюза на българските музикални и танцови дейци към Музикална къща БНР): Мен също като колегата ме смути Вашето заявление, че бюджетът е достатъчен. Според мен бюджетът може да се определи като синдрома на късото одеяло. Ако го натегнеш към главата, се оголват краката и обратното: ако покриеш краката, се открива главата, гърдите и т.н. Според мен тук трябва битка с органите, които определят бюджета, въобще политиката за култура. Мисля, че бюджетът опира до въпроса за допълнителните резерви, както Вие се изразихте. Може ли БНР да осъществи такива приходи? Според мен те биват два вида. Моят въпрос е споделяте ли ги. Единият вид е елементарни административни ресурси. Най-накрая, когато се престрашихме да направим протести, веднага ни се заяви, че ако искаме по-високи заплати, тръгват съкращения. Другият резерв, другият начин е заплатите да стоят на някакво незадоволително ниво, обидно за нас. Другият вид ресурси са творческите инициативи. Тук веднага искам да задам въпрос: как смятате, че могат да се използват студията в БНР, които са на много високо професионално ниво? Неотдавна е сменян и хардуерът, и софтуерът. Навремето си спомням, че със собствените си очи и уши съм гледал и слушал как записва Рио Полини – главният диригент на „Арена ди Верона”.

София Владимирова: Моля, задайте въпросите си, изтича времето. Съобразете се с Вашите колеги.

Стоян Дюлгеров: Въпросът ми е: свърши ли инициативността на тези звена, които може да осигурят тези приходи?

София Владимирова: Благодаря. Пет минути има до края на времето.

Валери Тодоров: Благодаря за въпросите. Мисля, че частично отговорих на втория въпрос. Наистина трябва да се търси и лична заинтересованост в инициативите. Могат да се използват студията. Вие сте музикантите. Отговорете тогава защо някои от музикантите търсят записи в частни студия и какво се случва в нашите студия, които са осигурени с най-добрата техника и с най-добрите приложения, които се надграждат заради музикалните стандарти. Да, творческата инициатива трябва да се поощри едновременно със заинтересоваността – обща и индивидуална. Колкото до административните ресурси, казах. В административните ресурси може да има някакви вътрешни резерви, но са в оптимизацията на разходите и прехвърлянето на вътрешните пера. Искам да кажа на някои колеги, че капиталовите разходи вървят като отделно перо и не са свързани със заплащането. Това е законово положение и не могат да се прехвърлят произволно.

Искам да обясня това, което очевидно създава някаква тревога. Смятам, че този бюджет е достатъчен, за да не се правят излишни икономии. Чувам: икономии, икономии, икономии. Има възможност, без да се правят излишни икономии, като се гледа напред, този бюджет да се използва по-рационално. Иначе и БНР, и БНТ са недофинансирани. Някога в СЕМ се твърдеше, че радиото е свръх финансирано. Това не беше вярно и доведе до орязване на бюджета на БНР. Сега, когато и двете медии са недофинансирани, на кого му е добре? Мисля, че трябва да се проведе много сериозен разговор, но той трябва да е

базисен, аргументиран, на база намеренията на двете медии, на база на обществената им функция и приоритети, иначе няма да стане – с политици, с МФ, на всички нива, където е необходимо. Мисля, че имам достатъчно авторитет, знания и опит, за да защита една такава линия. Трябва всички да знаят, че това не е лесна битка заради създалата се вече инерция.

София Владимирова: Благодаря. Без да отнемам от времето, но коя е причината за орязването бюджетите на обществените медии?

Валери Тодоров: Един колега беше казал, че ...

София Владимирова: Защото регулаторът винаги е бил естествен партньор на обществените медии.

Валери Тодоров: Говоря за предишно издание. Извинявайте.

София Владимирова: Заповядайте.

Дарина Маринова-Анастасова (Програма „Христо Ботев“): Нямаме съмнение. Много е приятно, че на този конкурс за генерален директор на БНР по-голямата част от кандидатите не идват да кандидатстват за генерални директори с усещането, че ще станат генерални директори на една радиостанция, а всъщност да разполагат с цяла индустрия от радио възможности и си дават сметка за това с течение на времето – три години, кой колкото време му трябва да се запознае. Много хубаво, увлекателно, изчерпателно говори господин Тодоров. Ние не че имаме въобще съмнение, че това, което той обещава в своите планове, ще го изпълни. Само имам една тревога, господин Тодоров: че всички пожелания за аудитория, работа в интернет, всичко е чудесно, но това трябва да се прави с хора. Говори се за реформи и заплати и обвързаност на реформите със заплатите на хората, които произвеждат този продукт на националното радио. Животът вече до голяма степен направи реформите. Голяма част от хората в програма „Христо Ботев“ са навършили пенсионна възраст и ние постоянно не назначаваме нови хора. Няма конкурси. Спецификата и обществената мисия на програмата за култура и образование изискват едновременно с това медиаторите на програмата за култура, на различните предавания, да имат специфично образование, плюс това че трябва да имат определена способност към критично мислене именно за да не се олекотява съдържанието, което предлагаме. Как, господин Тодоров, ще привлечем нови хора, като ги поканим за 770 лв. заплатата? Как ще привлечем и компютърни специалисти за такава заплата, защото такава горе-долу е началната заплата?

Валери Тодоров: На компютърните специалисти?!

Дарина Маринова-Анастасова: Да, на компютърните специалисти в националното радио, тъй като всичко, за което говорихме и говорим, е свързано с използването на медиите, интернет и всички социални платформи.

София Владимирова: Имате две минути.

Валери Тодоров: Някои от колегите, които по-дълго работят, се сърдят, че новоназначени колеги се привличат с по-високо заплащане. Няма друг начин. Затова казах, че трябва да се търсят вътрешни оптимизации. Вие сама казахте, че част от хората ще се пенсионират. Някои от тях са с по-високо заплащане. Именно тук има възможност да се балансират заплащанията. Това са вътрешните резерви, оптимизации. При по-внимателен анализ нещата могат да се регулират. Специално подчертах, че ме тревожи стартовата и след стартовата квалификация на колегите. Там много има какво да се работи. Когато един колега започне с ниска заплата, но тя е само стартова и той вижда развитие в това, ще успеем да го задържим. За мен най-тревно е положението с кадрите в техническата

дирекция, защото си отива едно много опитно, знаещо, можещо поколение и попълнението е слабо. Винаги съм бил „за“ по-високотехнологичните специалности да бъдат заплащани по-добре, особено IT специалистите, техническите отдели, а също така знаковите имена, без това да накърнява труда и заплащането на всички останали журналисти. Живеем в обща среда. Има начин да се оценява и атестира трудът. Когато всичко това е публично, без излишно администриране на творчески процеси, тоест този директор е мой, дайте да го финансираме, аз никога не съм се интересувал кой чий е – факт, и съм готов да работя с всички колеги. Дайте заедно да мислим какво може да се направи. Аз ще Ви предложа и съм убеден, че ще приемете това, което мисля и предлагам. Нищо обаче няма да стане наведнъж, както разбирам.

София Владимирова: Благодаря. Времето изтече. Само ако са съгласни колегите, може да бъде зададен още един въпрос.

реплики от членовете на СЕМ: Да, съгласни сме.

София Владимирова: Две минути за въпрос и отговор.

Николай Петров: Благодаря много за възможността. Уважаеми надзорници, господин Тодоров! В подкрепа на това, което колегата Явор Стаматов каза, доверието към БНР и програма „Хоризонт“ е високо, остава високо – показват го месечните данни на Нилсен Адмосфиър.

Валери Тодоров: Не е оспорвано доверието.

Николай Петров: Тук искам да добавя и оценката на Института „Ройтерс“ – последната оценка за медията с най-високо доверие в информацията и това, което излъчва – БНР, за втора поредна година. Съвсем конкретен въпрос имам към Вас. Правено е други години, дано да не се повтори, но ако МФ изведнъж реши тази или следващата година, че ще отреже някой и друг милион от БНР, за да го даде на БНТ, защото видите ли, БНТ е много зле, тя има нужда, пък радиото е много добре и то няма нужда, как ще реагирате, какво ще направите? Благодаря Ви.

Валери Тодоров: Вие видяхте как реагирахме. Колегите са налице. Знаят, че по никой начин никой не е получил нито лев по-малко, нито е пострадал от това, че рязко и необосновано бяха отнети средства от бюджета на радиото. Веднага разгледахме вътрешните приоритети, възможности, анализ на ситуацията и успяхме да запазим стабилността в националното радио. Както показва практиката, дори след съкращаване на бюджета на националното радио, ние задържахме технологичните позиции, бяха открити новите структури. Новото беше направено в период, в който имаше същия бюджет.

Оправдания могат много да се намерят. Молбата ми е: не разчитайте някои мои реплики като упрек към колегите, които управляват преди мен. Не искам да изглежда така. Казвам това, което аз мога да направя и което аз виждам. Доверието в радиото е неоспоримо, не съм го оспорвал. Колкото до рейтингите, върнете се назад, вижте кое, как. Може да се направи различен анализ, можем да излезем и по-горди. Факт е, че повечето от програмите на БНР не успяват да задържат онези позиции, които бяха. Ние сме длъжни да направим анализ, за да търсим път нагоре и към по-добро.

София Владимирова: Чудесен завършек! Благодаря Ви, господин Тодоров. Ако имате желание може да останете да отговорите на въпроси от други медии. С това днешните изслушвания завършват. Утре от 9,30 предстои изслушването на госпожа Даниела Манолова. От 13,00 ч. ще бъде изслушването на господин Александър Велев. С това изслушванията ще приключат и в петък от 11,00 ч. на заседанието на СЕМ ще бъде избран генералният директор на БНР. За днес, колеги, Ви благодаря.

Бетина Жотева: Госпожо Председател, може ли да кажа нещо на колегите от „Хоризонт“?

София Владимирова: Да.

Бетина Жотева: Колеги, обвинихте ни, че не апострофираме кандидатите. Те идват тук и ние им задаваме въпроси. Ние знаем, че „Хоризонт“ е втора след „Веселина“, защото разполагаме с изследването на ГАРП за март – то е последното, което имаме. Мисля обаче, че голяма част от кандидатите нямат достъп до тези изследвания. Въпросът беше имат ли представа как върви доверието и рейтингът на националното радио. Затова не ги апострофираме. Искам да кажа и друго. За мен е странно въобще, че БНР участва в подобни рейтинги, защото то е единственото радио с държавен бюджет. За това ставаше въпрос. Аз не смятам, че това е довод или причина да се съди за работата на някой генерален директор, дирекция или въобще за колегите.

Явор Стаматов: Имаше предишни кандидати, които казаха, че „Хоризонт“ бележи нечуван спад. Това говори за нашата работа.

Бетина Жотева: Просто ги изслушахме. Ние не ги апострофираме. Чухме ги. Благодаря.

Валери Тодоров: Един от колегите е по-отскоро в програмата, така че нека да не правим пак обобщения.

София Владимирова: Госпожа Еленова иска думата, след което ще закрия заседанието.

Розита Еленова: Ще ме извините, госпожо Жотева, ще се разгранича от Вашето изказване. Колеги, СЕМ не е наясно с рейтингите на „Хоризонт“ и „Христо Ботев“. Ако Вие сте наясно, аз искрено се радвам. Благодаря.

София Владимирова: Благодаря Ви, колеги. Моля, който има желание да остане и зададе въпроси към господин Тодоров, да го направи.

Бетина Жотева ..... **Ивелина** .....
Димитрова

Иво Атанасов ..... **Розита Еленова** .....

София Владимирова - .....

Председател на СЕМ

Виржиния Петрова
стенограф